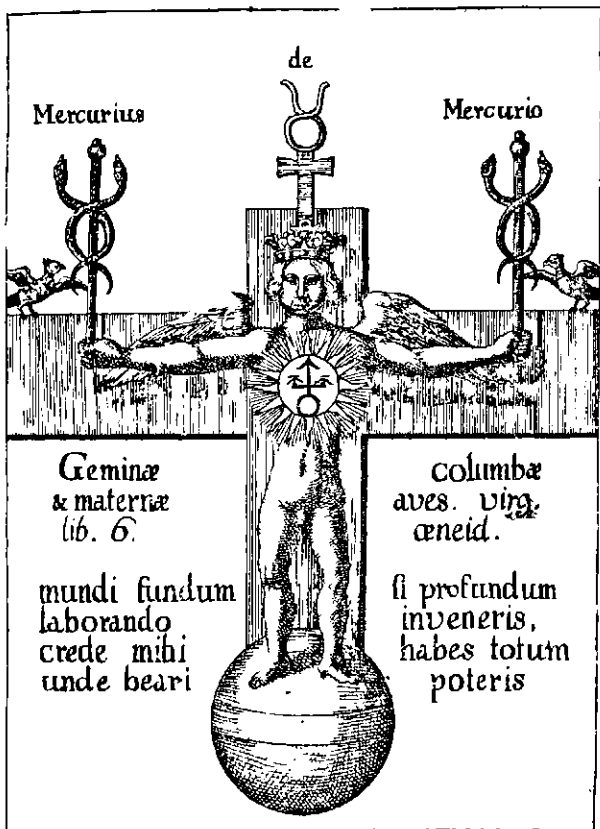

V.
C. 5145
2

5745 ~~Handwritten scribble~~
V. C. Total.

M. f. c. Wagenspergi in Carniola

PRÆSERVATIVUM

UNIVERSALE
NATURALE.

*A natura & arte depromptum in omnibus
morborum genere,*

Est

LAPIS PHILOSOPHORUM

Cujus

Possibilitas, realitas, existentia & præparatio, quantum licet, quodq; is solus sit unicus morborum debellator Hercules.

Contra

JACOBUM JOANNEM WENCESLAUM DOBRZENSKI, de Nigro Ponte, Philosoph. & Medicin. Doctorem, Lapidem Philosophorum ejusque in definitam in omnibus morbis curandi excellentiam negantem.

REMONSTRATUR
EDITORE

JOANNE FRIDERICO

à R A I N,

Ad Stermoll & Radelfegch, incliti Ducatus Carnioliaë caesarum Aulicarum Provincialiumque Assessore, &c.

L A B A C I,

Typis JOANNIS BAPTISTÆ Mayr.

*REVERENDISSI-
MIS, CELSISSI-
MIS*

PRINCIPIBUS,

*Reverendissimis, Illustrissi-
mis, Perillustribus, Generosis & Nobi-
lissimis Dominis Dominis, Inchytae Pro-
vinciae Carnioliae Stati-
bus.*

In quovis opere dijudican-
do, *Excelsis. bujus inchytae Pro-
vinciae Status*, duo se hominum
genera offerunt, vnum, opus
scu artem commendans, alterum vitupe-
rans. Quosdam enim viros honestos inve-
nire licet, qui artem hanc multis nomini-
bus jucundam vtilemque, amplectuntur,
& pro vera agnoscunt: Alij verò non de-
sunt,

sunt, quibus absurda nimis, inutilis & incerta videtur, eo quod nullus ferè vnquam qui notorius, aut certè rarissimi eandem sint assecuti. Non solum artem ipsam: sed etiam eos, qui hanc editis libris divulgare, atque hac ratione excellere & propagare instituunt, magno prosequuntur odio. At nesciunt artem hanc neminem habere hysorem, quam ignoros, male feriatos, & qui nil nisi quod ipsi cudunt probare solent. Omnibus etiam placere impossibile, D. O. Max. cunctis placere posse, nemo est qui nesciat. Ne igitur apud *Excelsos* meæ Patriæ *Inclytos Status*, ingratitude sive irreverentiæ notam incurrerem præsentem libellum Sac. Cæs. Majest. ejusque Inferioris Austriæ Intimo Consilio dedicatum, puram veritatem, & quantum licet praxim conficiendi *Lapidem Philosophorum* continentem, etiam vobis *Celsissimi Principes, Reverendissimi, Illustrissimi, Perillustres, Generosi, & Nobilissimi Proceres*, dedicare vestroque Judicio submittere debui, submisit expostulans, vt *Excelsi,*

&

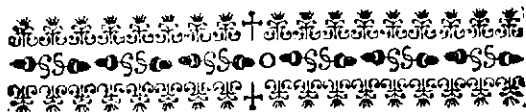

& *Inclyti Status* conatum hunc meum, bonum Publicum respicientem, clementi vultu accipiant, & favoris aura gratiaque deinceps sua me dignari pergant, humilimè oro : Eisdem demum valere, & ad Nestoreos annos vivere, ac pacifice regnare ex animo præcor.

Reverendis. Celsis. Princip. Reverendis. Illustris. Perillust. Generos. Nobilif. D. D. V. V.

Servus obligatissimus

JOANNES FRIDERICUS
à RAIN.

Recapitulatio.

Pro faciliori Sac. Cæsar.

Maj. lectione cum annexis binis quæstionibus.

Q U Æ S T I O I.

Uid sentiendum de nomine, materia & præparatione liquoris Alcaest, & utrum hic Vices Merc. Philosophorū in via humida subire possit?

Nemo mortalium hoc tempore, tanto spatio, sudore, labore, expensis studioque pro solo bono publico tam in fatigatos, & indefesos, in legendo, scribendo, quàm etiam correspondendo cum in hac arte peritis, labores ac ego suscepit. Mysteriosa omnibus hucusque visa duo tam abstrusa Agentia, solvens & solvendum, agens & patiens,

mas & fœmina, actio & reactio, Mercurius & Sulphur Philosophorum, absque quorum actione & reactione, occultum nequit fieri manifestum, & manifestum occultari, tam varios mihi suscipiendi, & hæc duo inquirēdi labores dederunt.

Difficilime porro investigationis erat, in quo principium & finis Magisterij consistit, invenire solvens, quod potis sit aurum solvere, cum conservatione sui humidi radicalis.

Quæsi vi hoc in vegetabilium spiritibus & oleis eorumque salibus, at ferro sapiunt phryges, cum prius laboratur quam legatur, & expertus sum id quod Philosophi scribunt: vegetabilia nullam cum metallis habere affinitatem.

Idem mihi evenit in animalibus, eorum partibus & mediis mineralibus, quæ cum Mercurium non habeant, cujus mediani & purissimam substantiam ad Artem requirunt omnes Adepti, in illis præter dispendium nil reperi.

Eundem eventum dederunt salia,
Ple-

plerumq; natura sua corrosiva, & adintestina auri, cum suæ substantiæ conseruatione penetrandi nimis debilia

Sed neq; in sale roris majalis ipsoq; aëre varijs magnetismis attracto, vtpote remotissimis agentibus fas fuit propositum adipisci.

Investigavi profundius, maximo, arduo, & longissimo tempore, solvens Mercuriumque Philosophorum adeo per necessarium, licet contra consilium Theophrasti, in aur. Philosoph, cap. 10. fol. 84. in oleis metallicis, sed & ibi nihil inveni, excepto, quod didicerim ex auro & ejus Mercurio tincturas confici non posse, eo quod in his duobus natura calidis & similibus, non detur actio & reactio, vtpote qui ambo mares generare nequeant.

Aggressus tandem ita in natura sua consistentem, varijs modis & laboribus Mercurium vulgi, in eo itidem propositum, eo quod corpus loco seminis acceperim, non inveni.

Propinquius vltimis hisce annis accisi, inductus à Basilio, qui ait, tractans de antimon. non procul à meta eum sagittare, qui novit Mercurium antimonij præparare, cujus licet mihi sit nota præparatio, tamen & his suis superfluitatibus, tam essentialibus quam accidentalibus scatet, & nisi ab his liberetur, arti non minus ac vulgaris erit inapplicabilis, cum ergo Mercurius vulgaris ex eodem principio ortus ad manus sit, faciliusq; essentialiter & accidentaliter purgari possit, cur Mercurius antimonij elaborandus? cum quæ per pauciora fieri possunt, per plura fieri non debeant.

Triumphat ergo manualiter & practicæ, à nullo hucusq; debellata sententia, Mercurij vulgaris mediam & purissimam substantiam esse solvens illud desideratissimum, ipsumq; Mercurium Philosophorum.

Possẽm copiosissimis authoribus, hanc sententiam roborare, at prolixitati

tati non studens, vnum alterumvè definitiva adduco Adeptum. Sit primus Trevisan. qui ait : *Differentiam esse ponendam, inter argentum vivum crudum, quale venit de minera, & inter argentum vivum purum ac mundum, quod ex crudo mediante arte paratur, vnum est argentum vivum naturæ, alterum artis, tamen ex naturali arte paratum & ex-* NB.
tractum. Et Princeps Philosoph. Geber. *Materia perfectionis non est argentum vivum quale est in natura sua, nec est ipsum totum, sed pars illius, fiat igitur electio purioris partis vel substantiæ argenti vivi, relicta & rejecta parte impuriore.* Sic mihi præ cæteris charissimus Philaleta tractat. 1. de Metallor. Metamorphesi cap. 8. pag. 47. *Norint itaque doctrinæ filij, materiam Mercurij vulgaris, Mercurij Philosophici materiam ingredi debere ac posse, quamlibet non totam quæ in isto* NB.
conspicitur substantiam. Idem tractat. 3. Fons Chym. Philosoph. pag. 104. *Mercurius enim vulgi est aqua, sed deest ei spi-*
3
ritus

ritus & vis ignea ad vrendum, supple si potes, quod deest, summo cum artificio, tum non amplius erit Mercurius vulgi, sed si-

NB. *nilis nostro. Hinc jubent Philosophi, Mercurio superflua demere & sufficientia supplere. Et tractat. de Metallor. metamorphes. cap. 8. pag. 46. Opera-*

tiones Mercurij Philosophici in causis suis non aprebandunt, incerti eapropter aliquid vice vulgaris Mercurij expetunt, non autem norunt in quo deficit Mercurius vulgi, ne sapientum sit verus, & tamen reiiciunt. Pulchre Aran. Hermet.

philosoph. op. pag. 230. Mercurium illum Philosophorum, non esse argentum

NB. *vivum in natura sua, nec in tota sua substantia, sed mediam & puram ejus essentiam, quæ ab illo originem sumpsit, & ab illo creata est, graviorum Philosophorum sententia, ad stipulatur experientia.*

Et Introit. apert. ad occlus. reg. palat. tractat. 2. ad rub. cælest. pag. 66. Ut ergo probè tandem intelligas quæ sit aqua nostra, per circumstantias dico tibi (id-

que charitate commotus) quod sit viva, BN.
 currens, clara, nitida, albissima instar
 nivis, calida, humidaque, aërea, vaporosa,
 & digerens. Et talis revera est ejus
 forma, à me ostendibilis. Tandem quaestio.
 & Respons. de lapid. Philosoph. in theat. Chym. vol. 2. pag. 12. Philo-
 sophum naturam imitari oportet, ut ter-
 ram illam Virginem pareat, mundet, cale-
 faciat, & à suis superfluitatibus & pec-
 cato originali, quod à parentibus contra-
 xit, lavet, purificet, & redimat opere BN.
 præteritum est hoc faciat, hoc est superflua de-
 mere, & deficientia suplere, quid in Mer-
 curio superflua esse dicis? dico terræ, ob
 Adæ lapsum, & omnia etiam esse maledi-
 cta, & per consequens morti obnoxia, & re-
 demptione opus habuisse, nihil enim inqui-
 natum, aut abominationem patiens ingre-
 ditur paradysum, nisi per ignem & aquam
 mundetur, & regeneretur. Terra autem
 circa quam seminatur aurum Philosophi-
 cum, est Mercurius ipsorum, sed ante-
 quam eo nomine insigniatur, necesse est,
 (ut

(*vt antea dictum*) *vt mundetur & excalefiat.* Finio paragrophum hunc cum NB. cautella Bernardi ad Thom. de Bonon. scribentis. pag. 314. *Errare illos summopere, qui putant ex Mercurio claram & transparentem aquam esse extrahendam, qua cum se mira perpetrare posse confidunt, posito enim educi posse, talem aquam, ea tamen operi nostro est inutilis: nam quamprimum Mercurius, à natura sua excutitur, ab opere Philosophico excluditur, nam spermatica seminis sui, & metallica natura est excutus, ac proinde humido suo spoliatus, operi proinde redditur inhabilis. Ac proinde vt admittium hujus paragropho dixi, ante & in ipsa essentiali & accidentali sua purgatione, forma ejus currens non debet corrumpi, sed omni studio conservari.*

Minor est difficultas in Agente, Mare sive Sulphure solvendo, inveniendo, præparandoque, hoc enim sive longiori, sive breviori via quæsito totum magisterium excepta excoctio-

ne habetur , cui verò via brevior ignota est , ad eum obtinendum , is longiori via cum inquirendi aggrediatur , quod in auro vulgi & mercurio nostro debito pondere , igne & methodo applicatis inveniet.

Posito ergo mercurio pro solvente & Agente passivo maxima oritur difficultas , per præviam essentialē & accidentalem purgationem ejus obtinere mediam substantiam , quæ non obtinetur , nisi ab eo Sulphur ejus externum vaporosum & comburrens totaliter removeatur.

In hoc labore Artifici corniculatæ Dianæ & Veneris columbæ propitiæ funto , Mercurij enim superflua humiditas per Bal. siccum , & terrena leprofitas per Bal. humidum detergitur.

Mercurius essentialiter & accidentaliter ab omni labe originali expurgatus , vterus est frigidus , cum ergo vterus frigidus generationi sit ineptus , excalefieri debet , quod fit si auro per vi-

ces imprægnetur, sic enim perhibent Philosophi. in Rosar. magn. in Turb.

BN. pag. 38. *Similiter argentum vivum, est omnium metallorum materia, quod cum sit frigidissimum, potest reddi calidissimum brevi temporis spatio artis ingenio. Et Arcan. Hermet. Philosoph. op. pag. 220.*

BN. *Spiritualis tamen amor virginem non poluit: potuit itaq; Beja citra crimen ante fidem datam Gabritio, amorem contractisse spirituales, quo alacrior, calidior, & rebus conjugij aptior fieret. Utq; brevis sim, idem pag. 222. Sulphure ta-*

NB. *men invisibili prius imprægnari debet, ut visibili perfectorum corporum tinctura largius insciatur, eamq; multo cum favore rependat.*

Cujus singularitates & differentia à Mercurio vulgi videantur supra pag. 21. & 22.

Addo quod rite ut doctum est elaboratus Mercurius, stet in igne, & si esset per annum immutatus, inalterabilis, absq; fumo suiq; diminutione. Et

Hæ-

Hæc magnalia Ars, ope Naturæ benedi-
ctæ in lucem prodit, & à tam paucissi-
mis creditur, imò ridetur, nunc credo
verum esse quod :

Mille annis jam peractis
Nulla fides est in pactis,
Mell in ore verba lactis
Fel in corde
Fraus in factis.

Quando itaque Mercurius, prædictas
possederit singularitates, erit ille Mer-
curius quem describit natura apud Sen-
digvog. in Dialog. inter Mercurium,
Artistam & Naturam in suo novo lu-
min. Chym. *Scito quod est mihi vnus*^{NB.}
tantum talis filius, vnus ex septem est,
& primus est, ipse quoque omnia est, qui
vnus tantum erat, & numerus eius inte-
ger est, in illo sunt quatuor Elementa,
qui tamen elementum non est, spiritus est,
qui tamen corpus est, vir est & tamen vi-
ces feminae agit, puer est, & tamen arma
virii gerit, animal est, & tamen alas avis
ba-

babet, Venenum est, & tamen lepram curat, vita est, & tamen omnia occidit, Rex est, & tamen alter possidet ejus regnum, fugit ab igne, & tamen ex ipso paratur ignis, aqua est & non madefacit, terra est, & tamen seminatur, aër est & vivit aqua. De quo sic concludit Philaleta Tractat. 2. brevis manu duct. ad rub. cælest. pag. 65. & 66. Tandem itaque Mercurius noster, non est Mercurius vulgi, est enim aqua pura, munda, clara nitida, & resplendens, plurimaque admiratione digna, cruda est, frigida & immatura, si ad solem comparetur: matura verò calida, digestaque respectu Mercurij vulgaris, qui nullas habet huic similes qualitates, excepto solo albedinis colore, fluxusq; sui forma, in quibus tamen ipsis per magna differentia.

Agens activum longiori via procedendo ad Sulphur, & ex hoc ad lapidem Philosophorum est aurum, quod stibio purgari debet, praxis clara excipiat ex Clau. 1. Basilij.

Depuratis agentibus, invicem debito pondere amalgamari, & amalgama depurari, avo includi, Hermeticè sigillari, & ad furnum Philosophorum ad gradum ignis notum locari debent.

At igne hac arte in tota nihil secretius, testes sunt mihi omnes Philosophi, cum Artephio & Pontano, qui testatur in sua Epistola expressa in vol. 6. Theat. Chym. quod licet totum secretum Artis & præparationem lapidis nostri benedicti ad vnguem caleret, at tamen propter ignorantiam ignis 300. erravit, secretissimus itaq; hic est ignis, & à nullo Philosopho clarè positus, sine quo implicat via ad lapidem, quem scire absq; DEI inspiratione, vel Magistro qui eum monstret est impossibile, loquor de igne externo, ipse ego post DEUM ex clementia Amici eundem possideo, postquam eundem quæsissem, in arena, in cineribus, Balneo, fimo, igne aperto, vaporoso, in pulveribus cava quærcu exceptis, & rebus

bus plurimis aliis, attamen materia lapidis motum & circulationem habere non potuit, donec ignem à Philosophis & præsertim Bernardo descriptum Amicus declarasset, quod fieri debeat *clarus, clausus, circumdatus, aëreus, vaporosus, digerens, concoquens, penetrans, circulans, ac unicus*. Quo explicato & adhibito, quocunq; momento placuit, pluvias, tempestatem, vel etiam serenitatem materiæ nostræ videre licuit.

Corporibus ita impositis hæc solvuntur sive calcinantur, solvere enim & calcinare idem est Philosophis.

Cujus solutionis officium est, manifestum occultare, & occultum manifestare, vt ad rem Philaleta Tractat. I. de Metallor. Metamorphes. cap. 5. pag. 20. *Sciunt ergo omnes artis filij, quod ad Arcanum nostrum consequendum opus sit, auri semen occultissimum manifestare, quod non fit nisi per plenariam, ac omnimodam fixi volatilationem, ac proinde formæ istius corruptionem.* Quæ

Quæ corporis volatilisatio ante perfectam & absolutam nigredinem sub mirabili compositi nostri metamorphesi contingit, quia compositum intumescit, facit vesicas, nigrescit, destil-^{NB.}latur, ad latera ovi elevatur, resolvitur & gutattim decidit, & centum induit figuras, modo apparet vt nemus, modo elevatur instar arborum quæ cor- rant per vices & aliæ surgunt, hanc Phi- losophi, nemus seu sylvam Dianæ appel- lant, de quo nemore Virgil. & Sendi- vog. materia etiam aliquando apparet, vt rosetum, als wie ein Rosenbusch. cujus meminit Flamel. apparent item insulæ & montes, & in horum cacumi- ne flores, de quibus itidem Flamel. & sub his figuratis montibus currit visibi- liter Mercurius, & semper de eo plus & plus, de qua representatione ait Fla- mel. in dessen Grund brudelte he- raus ein schenes Wasser. Tandem hi montes in illam aquam sive Mercu- rium

rium præcipitantur, & tota massa vertitur in Mercurium summè tremulum : est mare illud Philosophicum , de quo iidem passim, huc applicandus eorum textus qui ait : *Nisi scias montes convertere in cor maris nihil efficies.* Compositum hoc item apparet instar picis liquidæ nigræ, de qua Philaletha, aliquando mille vesicæ instar guttarū mercurialium supra materiam sese ostendunt, tandem circa diem vigesimum plus vel minus, cæruleus color instar iridis in rotundum apparet, & post hunc **ein artlia e rōthlicke Farb** / cum humoris tamen copia, de qua Philaletha : *rubedo tamen in operis initio est conspicua, si tamen cum debita humoris copia concurrat* &c. apparet item color viridis, sed tantum die **Nicerariene Farb** / tandem materia incipit solidari & liquidari instar pinguis jusculi, de quo brodio saginato Philalet. & Flamell. interim semper destillabatur : post initium viridis

dis coloris nebulæ consurgunt crassissimæ, grisei, aliquando cerulei, aliquando modice flavi coloris, hi sunt venti qui juxta Philaletham, in embrione nostro sunt frequentes, & hæc omnia visu tam dignissima, quam jucundissima emergunt ante perfectam nigredinem, quæ perfectæ dissolutionis est signum, vt ait Harmon. Chem. David. Lagn. in Theat. Chym. vol. 4. pag. 747. *Corpora nigra facta vt carbo sunt secretum nostræ veræ dissolutionis, quem colorem nigrum sequitur albus, & dein rubeus vt fat fuse supra scripsimus, & sic sulphur rubeum Philosophorum lapidis materia proxima longiori via est paratum.*

Circa viam autem breviorẽ ad sulphur vtrumq; Philosophorum tam album quam rubeum ita definit Arcan. Hermetic. Philosoph. *Quartus color rubeus sive sanguineus ab albo solo igne extrahitur.* Et Introit. apert. ad occlus. reg. palat. cap. 19. pag. 50. *Quia sol noster est ex Mercurio nostro.* Sic pag. 53.

Quapropter si artem noris extrabe solem nostrum ex Mercurio nostro, tum ex unare opus perficies. Denique pag. 54. Sulphur ergo nostrum omnibus cum viribus quære, quod crede mihi in Mercurio nostro colliges si te factâ vocant.

NB.
 Sententiæ præcitatæ Introit. apert. ad occlus. reg. Palat. in memoiam revocant, quod supra pag, 22. scripsi de Mercurij sopherici & vulgaris differentia, dixi enim numero VI. quod Mercurius Philosophorum se permittat, absque additione alicujus rei in argentum in cupella remanens figere. Dico proinde qui eum tali modo fixaverit, habere in posse Sulphur album, & si ulterius Vulcanisatus fuerit, sulphur habebit flavum sive rubeum Philosophorum via breviori quæsitum, videatur de hoc Æryn. Cosmopolita.

Testis mihi sit Introit. apert. ad occlus. reg. Palat. cap. 11. qui ait: *Hic Mercurius evasit Hermophroditicus, hunc ergo in ignem posuerunt, & illum tempore haud*

haud longo, coagularunt, inq̄, sua coagulatione, solem lunamq̄, repererunt purissima.

Habito itaque Sulphure Philosophorum, quacunq; via quæsito, capiatur in hac via sicca hujus pars 1. & Mercurij nostri partes duæ, incorporentur & in ovo excoquantur, quousq; transactis omnibus coloribus, generetur filius solis sive lapis Philosophorum, juxta genus sui Sulphuris.

Perfectus itaque lapis est morborum omnium absq; differentia, debellator acerrimus, vt fusius supra scriptum, declaratum & probatum est.

Nunc Respondeo ad quæstionem. Nemo Philosophorum ante Paracelsum hoc nomine Alkaest usus est, qui semel tantum lib. de viribus membror. cap. 6. de viribus hæpatis de illo meminit his verbis: *Sed & liquor Aikæst magnam hæpatis confortandi, & conservandi, adeoque ab Hydropesi, & ejus omnibus generibus ab hæpatis vitiis ortis præservandi vim & efficaciam habet.*

Vocat hunc liquorem Alkaest Helmont. tit. potestas medicaminum fol. 190. N. 3. sub vno nomine ignisaqua, dum ait : *Tum dein alter spiritus, superioris ordinis dedit mihi lagenam, in qua erat unius verbi ignisaqua, nomen prorsus simplex, singulare, indeclinabile, inseparabile, immutabile & immortale.* Hic liquor Alkaest vt testatur Helmont. omnia corpora in primam materiam servata seminum potestate, reducendi potestatem habet, ita vt solvendo eorum virtutem non enecet, aut confundat, quoniam subtilitate qua pollet mistorum corpora sic intimè pervadit suaviterq; dissolvit, absq; quod in fenum seu halitum effugiant. Sic enim scribit in Progym. met. fol. 42. n. 7. *Et haecenus Alkaest Paracelsi cuncta naturæ corpora penetrando subtiliando transmutat.*

Materia ejus est Mercurius, & sine dubio essentialiter & accidentaliter depuratus, vt eruitur ex Helmont. progymnas. meteor. fol. 43. n. 14.

Alij cum Raimund. Lull. judicant materiam Alchaest esse Tartarum, sic enim scribit aitque Raimund. Lull. quod cum hoc liquore coram Eduardo Angliæ Rege ejusque Ministris argentum vivum vulgare constrinxerit, quod secretum nemo præter se & Regem caluerit, dicit item in suo 2. experimento, de Tartaro, quod in hoc talia invenerit mysteria, quæ nequeant explicari.

Totum igitur Arcanum vt quidam judicant ex Tartaro procedit, si enim hic ad albedinem calcinetur, & in ordinario vini spiritu resolvatur, filtretur, ad siccitatem abstrahatur, & siccum in abstracto vino demum resolvatur, filtretur quousque nullas post se relinquat fæces, sed intense clarescat. Super hoc sal affundatur rectificatissimus spiritus vini, putrescant, & edestilletur vini spiritus, vsque dum appareant in alembico venulæ, studiose itaque juxta praxim Lullianam abstraha-

tur phlegma, vt materia maneat sicca, quam denuo vini spiritu rectificatissimo potabis, & per omnia vt prius procedes, idque eovsque, quovsue tartarus hic vt cera super ignitam lamellam absque fumo fluat.

Habito hoc signo ponderetur tartarus, & super infundantur ei quatuor partes sui spiritus edestillati & servati, & in Bal. congela, & edestilla phlegma absque recipiente, qua finita, rursus affunde sui spiritus vt prius, & procede vt prius, vsque ad hoc signum, vt si de dicto Tartaro parum supra lamellam ignitam fundas, potior pars in fumum abeat, quod signum erit tartarum hunc capacem esse, vt sublimari, omniaque corpora cum conservatione sui humiditatis radicalis solvere valeat, sublimetur deinde tartarus hic mundatissimus & fluens vt cera fugiensque, quem Lulius Spiritum sublimatum, Mercurium vivum, Salarmonicum, & lapidem in fermentatum nominat.

Capiantur deinde pond. 4. spiritus vini rectificatissimi, & imponantur vrinali, quibus addatur pond. 1. falis vegetabilis prædicti præparati & sublimati, putrescant deinde per 2. dies naturales, deinde destillentur invicem toties, quovsque omnia simul sub specie clarissime aquæ transcendant. His factis recipiatur demum pond. 1. falis prædicti, & super fundatur spiritus edestillatus, & procedatur vt prius, & hoc quovsque cum 4. pond. spiritus Vini incorporati sint. pond. 4. falis tartari præparati & sublimati.

Menstruum hoc sic calificatur, totum menstruum imponitur ad circulandum infimo vel Bal. per 60. dies, quibus ponit hypostesim, sive residentiam, à qua debet cautè per inclinationem seperari, postmodum accipiatur de Mercurio, præparato, & resolve illum in triplici vase Lullij experimento 13. formati, in oleaginosam substantiam, de qua accipiatur

b 4 pond.

pōnd. i. commisce, habebisque in posse menstruum omnia corpora radicaliter resolvens, & in infinitum multiplicans, atque hic est ille liquor, quo cum se mira perpetrasse gloriatur Lullius.

Verum sanior est opinio Helmontij, & Comit̃is de Comitibus aliisque Philosophis, quod Alchæest sit salium ens primum, fiatque ex Mercurio, & ita Theophrasti circulatum majus, cujus confectionem docet lib. X. Archidoxeos, fitque beneficio circulati minoris, praxis inde accipiatur sufficit materiam Alchæest ejusque præparationem vnde petenda sit insinuasse, & digito monstrasse.

NB. Nabito hoc circulato minori, si ve materiæ proximæ liquoris Alckæestici sublimetur nostra & Paracelsi via Mercurius noster, nostro modo depuratus & præparatus, & resolvatur in circulato Paracelsi minori, & putrescat eum novo circulato, vt impurum suū
di-

dimittat, purum cristallifetur, & sublimetur, sublimati hujus extrahatur essentia quinta, & abstracto spiritu vini, reliquum in cælario fluat, digeraturq; per mensem, & appposito novo nostro Mercurio digeratur & destillatur, & transibit arcanum primi entis Mercurij sive liquor Alchaest in substantia liquida, quod Paracelsus circulatum majus nominat, qui liquor ejusque usus est immortalis, si enim centies eo utaris, nihil virium deperdit, à quo ut ait Helmontius, si argentum vivum vulgi abstrahatur, illud figit.

QUÆSTIO II.

Quid sentiendum de auro potabili, & utrum per liquorem Alchaest fieri possit?

SUMMUM Aurum potabile est lapis Philosophorum per se, vel in liquore morbo appropriato sumptus.

Quod

Quod fieri possit per liquorem Al-
ekæ est absque controversia , cum
hic liquor omnia corpora radicaliter
resolvat.

Quin imo probabile est , quod et-
jam fieri possit per menstruum Lullian.
supra quæstione prima explanatum , si
in ipso aurum resolvatur , & per 20.
dies infimo vel Balneo putrescat , & à
Hypostasi liberatum ab ipso Menstruū
abstrahatur ad oleitatem auri , supra
hoc oleum auri denuo edestillatum
Menstruum affundatur ad eminentiam
trium digitorum , putrescat demum
per 24. horas , quibus elapsis destille-
tur ex cineribus ad siccitatem , huic au-
rifico pulveri demum edestillatum
menstruum affundatur , putrescat vt su-
pra & destilletur per cineres hoc toties
fiat , quovsq; totum aurum cum men-
struo transcendat , quod septies erit re-
ctificandum.

Idem processus vt dictum est de
auro fiat cum argento , atq; has duas
aquis

aquas five solutiones solis & lunæ conjunge , quam conjunctionem Lullius vocat , patris & matris , masculi & feminæ , atq; hoc pacto habebitur menstruum vegetabile ratione salis tartari , quod menstruo in est , & minerale ratione corporum solis & lunæ , hæ solutiones circulentur per 60. dies , quibus peractis prodibit in actum menstruum quod Lullius *majus* appellat , cujus tanta est potentia vt idem asserit Lullius , vt nullo sermone possit efferri.

De quo sic Encomiatur Lullius experimento suo 25. Hoc ergo est illud menstruum admirabile , quod corpora cuncta dissolvit , cum conservatione formæ vegetativæ , & permutativæ. Hoc inquam est illud menstruum , in se tantum odoris & fragrantia continens , vt nihil conferri possit.

Hoc denique est menstruum resolubile , quod in numeris planè nominibus appellarunt sapientes , acetum acerrimum , quod aurum convertit in
 spiri-

spiritum , hæc est aqua sicca , aqua auri,
& aqua vitæ.

Sed ad rem in primo menstruo solvantur 3. vnc. auri calcinati , putrescat solutio , & per Bal. abstrahatur menstruum , quo abstracto super fundatur menstruum hoc magnum , & leni colore digeratur , quod faciendum quousq; totum aurum resolvatur , quæ solutio erit rubicunda instar rubini , debetq; primo circulari in Bal. per 20. dies , & totidem in cineribus , & apparebit tum infundo gummi quodam rubicundissimum instar carbunculi , menstruum verò remanebit album , quod caute declinandum , ne gummi divelletur , in natura sua tingens , & in omni aqua resolubile.

Et hoc ait Lullius ? est verum aurum potabile , cum quo cum esset senex , se toties curavit , quodq; in hominibus , radicale humidum conservat , remonet canitiem , nigros facit crines , omnes morbos curat , si tantum , quantum
tum

tum granum millij ægrotanti stomacho
jejuno propinetur.

Neq; virtute transmutativa caret,
quin potius si ex eo vnam partem su-
per bis centum partes Lunæ projeceris
totum convertit in aurum.

Item testatur Lull. si vnam par-
tem hujus auri potabilis conjunxeris
70. partibus Mercurij, digerendo in ci-
neribus per 15. dies, totum converte-
tur in aurum.

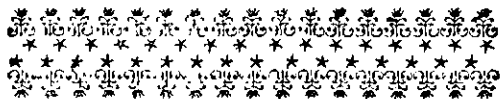
Raymundi Lullij conficiendi au-
rum potabile methodum secutus Pole-
manus in vol. 6. Theat. Chym. per spi-
ritum suum acidum, aurum in primis
per dictum menstruum volatizat, quod
facilè fit, & inde in crocum reducit, qui
crocus deinde abit in quintam essen-
tiam sive substantiam auri, postquam
ab acido menstruo quidquid acrimo-
niæ adesse poterat, seperatum fuit, quæ
operatio cum per idem menstruum à
me plurima ex parte fuerit practicata,
& vera inventa huc debuit apponi.

Cæte.

Cæterum per Mercurium Philosophorum factum in via liquida vt supra doctum etiam fit Aurum Potabile, si in Vini spiritu circuletur, & is ab hoc abstrahatur, qui in Metallum inreducibilis transibit instar coralli ruber, atq; cum de hoc plures Philosophi dixisse fat est, ei; qui solum summam cui impar est vulgare aurum potabile Medicinam satagit & tincturam. Lapidem nempe Philosophorum.

F I N I S.

Rodit in lucem libellus
 perexiguus salivam infalsam
 portans copiosam P R A G Æ
 impressus, intitulatus *Præser-
 vativum Universale Naturale*,
 summo orbis capiti LEOPOLDO IM-
 PERATORI dedicatus, Authore Jaco-
 bo Joanne Wenceslao Dobrzenski de ni-
 gro ponte, Medico & Practico Pragen-
 si, qui titulo *Præservativum Univer-
 sale*, hunc ponit paragrophum : dixi *Præservativum
 Universale*, splendidus & nimis arrogans fa-
 teor hic est titulus, & putabunt multi me
 ex via illa universali Philosophica *magni
 lapidis* aliquod hic loci allaturum arcanum:
 at si quod simile datur dubito, & dubitavi
 semper, non levi rationi innixus, sanè sa-
 tius fecisses Medice, salivam tuam retinen-
 do, quam *Lapidem Philosophicum*, ejus exi-
 stentiam & virtutis eminentiam, in me-
 dium & litem saliva provocando: sic enim
 saliva in ore retenta, odium & pestem om-
 nium tam demortuorum, quam viven-
 tium artis spagyricæ cultorum non attræ-
 xisses:

xiffes. Inquis enim : te dubitare & dubitasse semper utrum quid simile detur, nempe *Lapis Philosophorum*, in quo summæ ignorantiaæ tuæ notam incurris, nemo enim ejus possibilitatem & existentiam nisi in otavo stolidus & insipiens hucusquæ negavit, & apud summos penesque sapientissimos orbis Principes, crimen læsæ Majestatis incurris, cum sic discurras, utpotè quos vel maximè teste perfecti. *Philos. Idea Hermet. in Theat. Chym. vol.6. pag. 140.* hæc convenit *Philosophia*, ita enim ejus textus sonat : *nihil est quod Principes magis decet quam Hermetica Philosophia studium, nam quemadmodum subditos suos nativitate & potentiâ antecellunt, sic omni operâ niti debent, ut illos etiam in scientia naturæ & artis superent.*

Principes convenit esse Spagyros.

Possibilitas proinde non est neganda *Lapidis Philosophorum*, sive tincturæ & medicamenti universalis hominum atq; metallorum, sic enim ego dico, assero & statuo, & iu tui confusionem *Margarit. prætiol. in Theat. Chym. pag. 639.* asserit, loquitur, concludit dicitq; : *probare & similizare, hæc artem esse veram apud ignaros, incredulos & insensatos, est sicut similizare de coloribus, figuris & motibus apud cacos, & de sonis*

Lapis Philos. est possibis.

sonis & vocibus apud surdos, quantumcunque eis in his probes, verum tamen non confitebuntur. Inde ait Sendivog. Tract. de sulphur. pag. 214. *Nos autem indignis hanc artem nihil esse concedimus, virtutis amatoribus verò & veris indagatoribus filiisque doctrinae, summopere illam commendamus, veramque esse & verissimam omnino esse asseveramus, quam aliquoties coram viris eò spectaculo dignis, magnis & infirmæ conditionis hominibus, re ipsa comprobavimus.*

Possibilitate ergo hujus artis positâ de ejus realitate & existentia quis dubitabit, cum & prioribus sæculis hæc ars practicata fuerit, & adhuc apud invidos in diversis orbis plagis celatur.

*Lapid.
Phylos.
existentia hi-
storica.*

Novimus enim anno 1627. Viennæ Austriae pulvere quodam atro viridi lunæ ex cinabari arte factæ lotones 4. in aurum à Woradain aprobatum transmigrasse.

Et Joannem à Monte Snyders coram adhuc viventibus testibus, nostro sæculo cum parte I. suæ medicinæ integram saturni libram in aurum transformasse.

Et ut fatetur Franciscus Mirandulanus alium quoties libuit paucis temporis spatii ex fornaculis suis parva inpena aurum deprompsisse.

Quidem Mirandulanus Bononiæ argentum & Capri aurum suâ arte confecit.

Sic anno 1603. Gostenhofferus cum data sibi ab hospitato monacho peregrinô tinctura, saturnum in aurum tinxit argenti.

Vilonovanus Romæ.

Et Raymundus Lullius coram

Edvardo Angliæ Rege.

Catalogus adeptorum. Et pluribus in locis Theophrastus Hermes. Rasis. Geber. Avicena. Merlinus. Hortulanus. Democritus. Morienus. Baccon. Anaxagoras. Alphidius. Keleus. Delphinus. Apolonius. Tyanæus. Arnoldus. Artephius. Basilius. Bernardus. Ferariensis. Zacharius Flamellus. Riplæus. Jodocus Græverus. Joannes de Sacro Bosco. Avrellius augurellus. Rupefisa. Chryfipus Fanianus. Thebanus. Pontanus. Holandus. Landtspringius. Maria Prophetisa. Pselius. Scotus. Fernelius. Albuzeagal. Albertus magnus. Brierius. cibinensis. Anonym. Sarmata. Nortonus. Cremerius abbas. Alvetanus Boetius. auctor Hermetic. Philosoph. oper. Auctor item introit. apert. ad occlus. reg. pallat. & his quam plurimi cum Sendiguogio tinxerunt.

Quin & imo *Sacratissimus* Caesar Leopoldus cujusdâ Monachi nescio vbi reperta
tin-

tinctura venerem, & jovem in aurum transformavit. Et *Ferdinandus III.* Edvardi Kellei Equitis Angli tinctura, vnico vno grano mediam libram argenti vivi in aurum transmutavit, & in monetæ formam redegit, & ad partem vnam hujus monetæ Mercurium cum caduceo in vna: in altera manu lyram capite solari excussit. Hac vna ex parte inscriptione.

Divina metamorphosis exhibita Praga 15. Januarij 1648. in præsentia Sac. Cæsareæ-Majest. Ferdinandi III.

Alterius partis hac erat inscriptio: *Raris hac ut hominibus est ars ita raro in lucem prodit: laudetur Deus in æternum, qui partem suæ infinitæ omnipotentia nobis suis abjectissimis creaturis communicavit.*

De cujus *Lapidis Philosophici* excellentia, præeminentia & penetrantia, maximaque virtute, sic scribit Helmont. de vita æterna fol. 950. *Enimverò vidi illum aliquoties, meisque contrectavi manibus, erat enim coloris qualis croco in sicco pulvere, ponderosus tamen & micans instar vitri pulverati: datus mihi semel fuerat de eo quadrans unius grani, voco autem granum sexagesimum partem unius uncia. Hunc ergo quadrantem charta involutum projecit super uncias 8. ar-*

genti vivi fervidi in crucibulo, & confestim totus hydr argyrus cum aliquanto rumore stetit à fluxu, congelatumque resedit instar flava cera, post fusionem ejus, flante folle, reperta fuerunt 8. uncia auri purissimi granis 11. minus.

Itaque unum granum hujus pulveris, transmutaret in aurum optimum partes argenti vivi sibi aequales 19186.

Inter terrena ergo reperitur praefatus pulvis, ab arugine, rubigine, carie & morte defendens &c.

Idem de arbore vitæ fol. 630. qui mihi primo dabat pulverem aurificum, habebat saltem ad minimum ejus tantundem, quantum ad ducenta millena librarum auri commuttanda sat foret, &c.

Quem eundem lapidem Philosophicum ad vivum describit Introit. apert. ad occlus. reg. palat. tractat. 2. brevis manu ductio ad rubin. caelest. Atque ideo non est lapis (hoc est corpus compactum) verum specie aurum purius purissimo, fixitate seu incombustibilitate lapis, figura pulvis subtilissimus, ad visum corpus grave, ad tactum impalpabile, ad gustum dulce, ad odoratum bene olens, virtute spiritus penetrantissimus, siccus existimatus, & tamen unctuosus, super lamellam metalli facile fluens & tingens.

Manet igitur fixa & firma in confu-
 onem authoris Præservativi Universalis &
 Naturalis possibilitas & realis existentia; *la-
 pilis Philosophorum*, quem Philosophi ibi in-
 quirunt, vbi natura definit, subtilem nem-
 pe materiam in re aut occlusam detegere
 & manifestare, vt adimpleatur eorum di-
 cterium.

*Si fixum solvas faciasque volare solu-
 tum,
 Et volucrem figas, faciam te vivere tu-
 tum.*

Quod occultum rei nequit haberi *Abfq̄ a-*
 absque agente & patiente, sive activo & *gente et*
 passivo, sine quorum combinatione natu- *patien-*
 ralis & artificialis rerum omnium implicat *te nil*
 generatio. *genera-*
tur.

Hoc igitur agens patiensque debite
 applicandum, vt inde occultum fieret ma-
 nifestum, & ex hoc manifesto resultaret *la-
 pu Philosophorum* via duplici humida & sicca
 in varijs rebus quæsiuerunt Philosophi.

Cumque prænovissent Mercurium & *Lapid.*
 sulphur Philosophorum ab ipsis facta, & fa- *Philoso-*
 bricata esse materiam proximam *lapidis Phi-* *mate-*
losophorum, sic materiam lapidis bipartie- *ria du-*
 runt, & dixerunt, aliam esse *lapidis Philoso-* *plex re-*
phorum materiam proximam, quæ est Mer- *mota et*
curius *proxi-*
ma.

curius & sulphur Philosophorum, & aliam remotam, ex qua nempe Philosoph materiam proximam lapidis id est Mercurium & sulphur Philosophorum educunt.

Agens
passionem
inven-
tu diffi-
cile.

Maior autem erat difficultas circa agens passivum, quam activum inveniens dum.

Lapis
Philos.
non in-
quiratur in
vegeta-
bilibus.

Non perpauci igitur totam spem in vegetabilibus, oleis horum spiritibus & salibus posuerunt, cumque his conati sunt intrinsecum auri manifestare, at frustra, ut bene hunc in finem à Theophr. refutantur in suo secret. magic. de lapid. Philosophor. fol. 867. ubi sic habet: *Unus dicit ars consistit in vino, alter occultari eam in imperfectis corporibus, in sanguine, Marchesitis, Mercurio, Sulphure, in Urina, auro, auripigmento, & vegetabilibus herbis, chelidonia, roremarino &c. & omnia sunt nequitia, quibus homines seducunt & pecuniâ privant: stulte an non intelligit res has nihil ad naturam conferre, vel vis esse supra DEUM, quod ex sanguine vis generare metallum, ergo fac etiam ex equo hominem, & vacam ex mure.* Et Rog. Bacon. specul. Alchym. Theat. Chymic. fol. 4. pag. 379. *Quare admirandum est, quod aliquis prudens suum fundat intentionem super animalia, sive vegetabilia, que valde remota sunt, cum*

invu-

Lapis
Philos.
non in-
quiratur in
anima-
libus.

inveniantur mineralia satis propinqua, nec credendum est omnino, quod aliquis Philosophorum posuerit artem in predictis, nisi similitudinarie.

Alij passivum hoc agens quæsiverunt in mediis mineralibus, vt in Marchesita, Tutia, Magnesia & similibus at itidem vanè cum ut bene ait Rhenan. lib. 2. pag. 126. ad Lapidem requiratur *media substantia Mercurij, at qui hanc in se minora mineralia non habent ergo.*

Lacis Philof. non inquiratur in minoribus mineralibus.

Quæsiverunt alij hoc agens passivum in salibus, atramentis Boracibus & aluminibus, sed itidem frustra, cum per aquas fortes, aut aliud corrosivum, corpora metallica Philosophicæ non calcinentur aut solvantur, non obstante enim tali calcinatione & solutione, evaporatis illis corrosivis, iterum corpora vt prius erant redeuntur, absque omissione ponderis, coloris, fluxibilitate & ductibilitate aliisque requisitis essentialibus, & præsertim duo perfectiora metalla.

Lapis Philof. non inquiratur in salibus. &c.

Tentaverunt alij inquirere hoc solvens passivumque agens in sale roris Marjalis, ipsoque aëre, quem miris modis capiebant, & in sal reducebant, alij accipiebant salia non fixa, vti est sal nitrum, sal

Lapis Philof. nō queratur in aëre aut rore Marjali.

antimonij &c. Hæc aëri exponebant, arbitantes hæc magnetica virtute attracturos sibi similem spiritum, quæ salia postmodum destillabant in spiritum, quem assererebant esse mercurium Philosophorum, & in oleum, quod sulphur appellabant, sulphorum, sed nihil invenerunt, in rebus tam longe quæsitis.

*Lapis
Philos.
non in-
quiratur
in
oleis
metal-
licis.*

Alij prædictum solvens investigârunt in oleis maximè metallicis, at etiam contra intentionem & consilium Philosophorum, ut ad rem Theophrast. in auror. Philosophor. cap. 10. fol. 84. *Non minus etiam caveri debent, omnia olea vitrioli, & antimonii, similiter omnia olea metallorum, tauri auri quam argenti.*

*Lapis
Sophor.
non fit
ex auro
& ejus
Mercurio
vel
sale.*

Hinc cadit opinio eorum qui putant lapidem confici posse ex auro & ejus mercurio, vel sale, cum enim actio fieri debeat inter qualitates contrarias, aurum autem & ejus mercurius, ambo sunt calidi, & inter pares non detur actio & reactio, aliunde duo mares non generent, ergo ex his implicat fieri *lapidem Philosophorum.*

Somniârunt alij hoc solvens Mercurios esse metallorum imperfectorum, sed labore frustrati ignorantiam suam dessevererunt, de his enim mercuriis sic decernunt

nunt

nunt Philosophi: quare sciendum est, quod Solvens Mercurius verorum alchymistarum, non est sive agēs Mercurius corporis ex metallis, sed est omnium ^{passivū} istorum principium & radix. Adrop. Philo- ^{nō sunt} soph. Theat. chym. vol. 6. & solut. Philo- ^{mercu-} soph. Theat. chym. vol. 6. pag. 4. Nostrum ^{rij cor-} ^{porum.} argentum vivum nunquam in corpus perfectum obduruit. Sic Harmon. chym. David Lagne. in Theat. chym. vol. 4. argentum vivum elige quod non ex plumbo vel aliquo metallo confectum sit per artificium &c.

Quare alii passivum hoc agens Mercurium vulgi esse statuerunt, sed & hi prioribus non peius erraverunt, quare scribit tractat. de 2. mater. Theat. Chym vol 3. ^{Mercurius} ^{vulgi nō} ^{est agens} ^{passivum.} Non sunt audiendi hi, qui putant mercurium vulgi semen esse metallorum, & ita corpus loco seminis accipiunt, non considerantes, quod & dictus mercurius vulgi suum in se habeat semen. Et lapid. Physic. secret. Theat. Chymic. vol. 4 cap. 1. Argentum vivum esse primam materiam, sive primum ens omnium metallorum, apud Philosophos sat constat, sed cave id existimes esse argentum vivum vulgare, quem lythargyrium quoque nominant, argentum vivum quidem est, sed non vulgare, vulgare enim mortuum est, & ad opus Philosophorum minus aptum, sed vivum est Philo-

Philosophicum, hoc est arte coadjuvate natura rite preparatum.

Mercurius artis non est passivum a-gens.

Accesserunt propinquius alij, & agens prædictum passivum Mercurium antimonij esse concluderunt, vtpote qui adhuc in nullum maleabile metallum transitum fecit, induciti à Basilio, qui scribens de Antimonio ait: quod is qui confectionem Mercurij antimonij novit, non procul à meta sagitam suam volare fecerit. Verum quid, quid dicatur de Mercurio antimonij, & is sciatet suis superfluitatibus, tam essentialibus quam accidentalibus, non minus ac omnes Mercurij, quæ si non tollantur, arti omnino est ineptus, quæ non totum Mercurium, sed mediam ejusdem substantiam requirit, quare excusamur ab ejus inquisitione & laboriosa præparatione, cum præmanibus sit à natura fabricatus, qui facilius tam essentialiter, quam accidentaliter purgari ita potest, ut arti secure applicari possit, quod igitur per pauciora fieri potest, per plura fieri non debet.

In quibus artis non est investiganda.

Monitos proinde generaliter vult artis inquisitores bonus ille vir Comes Bernardus Trevisanus part. 2. pag. 116. vt non inpendant labores suos in inquirendo utroque agente, *in generibus cunctis vitriolorum,*
al-

aluminibus, atramentis, salibus, are viridi, borace, sale nitro, tartaro arsenico, aur pigmento, tutia, sale armoniaco, Mercurio vulgi, alumine plumoso, calce viva, aquis fortibus, herbis, animalibus, eorumque partibus, ut capillis, sanguine, ovis, omnibus mineralibus, & metallis imperfectis, in Mercurio precipitato, sublimato, spiritibus fixis, croco martis, creuslo, zinaberi, sulphure vulgi, tinctura antimonij, in pars cum parte, augmentis, erocis metallorum & similium, & bene quidem, quia opus nostrum nil ingreditur, quam Mercurius de Mercurio, & Sulphur de Sulphure.

Concludo itaque Mercurium vulgi (melior est virgineus, qui in Idria Carnioliæ reperitur) & Mercurium antimonij, si quem non piget eundem investigare (qui paratur per salia resuscitativa, species remollientes & dividentes per putrefactionem, debite enim putrefactione peractâ, accipiatur parùm de putrefacto pulvere, & fricetur moneta aurea, quam si dealbaverit, & conspecti fuerint granelli Mercurij, putrefactio rite est, & debite peractâ, & materia ad dandum mercurium habilitata) si tam essentialiter, quàm accidentaliter, ut eorum habeatur media substantia (hic opus

Solventia sunt Mercurius vulgi, et antimonij.

opus hic labor) sint deparati cum conseruatione sui humidi radicalis & formæ currentis esse agens passivum.

Mercurij media substantia est solvens a sensu passivum.

Possẽm numerosissimis auctoritatibus paragropi huius sententiam reborare, nisi brevitati studerem, sufficiet ad demonstrandam rei veritatem vnam alteramve adducere *Adeptorum* auctoritatem, sic enim scribit Bernardus Trevisanus: *differenciam esse ponendam inter argentum vivum crudum, quale venit de minera, & inter argentum vivum purum ac mundum, qui ex crudo mediante arte paratur, unum est argentum vivum nature, alterum artis, tamen ex naturali arte paratum & extractum.* Et Princeps Philolophor. Geber: *materia perfectionis non est argentum vivum quale est in natura sua, nec est ipsum totum, sed pars illius: fiat igitur electio purioris partis vel substantia argenti vivi relicta & rejecta parte impuriore.* Ad rem Theophrast. in tinctur. Physicor. cap. 4. fol. 924. artic. A. *Et sic si sapias, quare ad opus tuum Leonem in oriente, & aquilam tuam in meridie, & non invenies meliora materialia ad opus tuum alibi, quam in Ungaria & Idria.* Et mihi præ cæteris charissimus Philaleta, verus lapidis possessor, adhuc vivens, & ut fertur in affrica existens,

xistens, Tractat. 1. de metallor. Metamorphos. cap. 8. pag. 47. *Norint itaque doctrina Flij, materiam Mercurij vulgaris, Mercurij Philosophici materiam ingredi debere ac posse, quamlibet non totam que in isto conspicitur substantiam.* Idem Tractat. 3. Fons Chym. Philosoph. pag 104. *Mercurius enim vulgi est aqua, sed deest ei spiritus, & vis ignea ad urendum, supple si potes, quod deest summo cum artificio, tum non amplius erit Mercurius vulgi, sed similis nostro.* Hinc jubent Philosophi Mercurio superflua demere & deficientia suplere. Et Tractat. de metallor. metamorphos. cap. 8 pag. 46. *Operationes Mercurij Philosophici in causis suis non apprehendunt, incerti ea propter aliquid vite vulgaris Mercurij expetunt. Non autem norunt, in quo deficit Mercurius vulgi, ne sapientum sit verus, & tamen rejiciunt.* Pulchre arcan. Hermet. Philosoph. opus, pag. 230. *Mercurium illum Philosophorum non esse argentum vivum in natura sua, nec in tota sua substantia, sed mediam & puram ejus essentiam, que ab illo originem sumpsit, & ab illo creata est, graviorum Philosophorum sententia adstipulatur experientia.* Et Introit. apert. ad occlus. Reg. Palat. Tractat. 2. ad rubin. cælest. pag. 66. *Ut ergo probe tandem*

dem intelligas, qua sit aqua nostra, per circumstantias dico tibi (idque charitate commotus) quod sit viva, currens, clara, nitida, albissima instar nivis calida: Humidaque aerea, vaporosa & digerens. Et talis est revera forma ejus extrinseca, quam vidi, manibus feci, & adhuc ad demonstrandum possideo,

Finio Paragrophum hunc, cum Epistola Bernard. ad Thom. de Bonon. pag. 314. *Errare illos summopere, qui putant ex Mercurio claram & transparentem aquam esse extrahendam, qua cum se mira perpetrare posse confidunt, posito enim educi posse, talem aquam, ea tamen operi nostro est inutilis: nam quamprimum Mercurius à natura sua exiit ab opere Philosophico excluditur, nam spermatica seminis sui, & metallica natura est exutus, ac proinde humido suo spoliatus, operi consequenter redditur inhabilis. Ac proinde ut ad initium huius Paragrophii dixi, ante & in ipsa essentiali & accidentali sua purgatione, forma ejus currens non debet corrumpi, sed omni studio conservari, & hoc quoad viam siccam: humida legatur, apud Basilium & ejus sectatorem Joannem de Monte Snyder in metamorphes. sua Planetarum, & Elementis magicis, Præcurf. Eliæ Antist. &c. & hoc de agente passivo*

Mercurius non est alterandus.

Minor est difficultas in inveniendō a-
 gente propinquo activo, tamen & hic suā
 non caret controversiā, cum aliqui agenti
 passivo addi debere ad opus *lapidis animam*
 auri contendant: verūm ruit controver-
 siæ basis, si ostendatur implicare talem ab
 auro animæ extractionem, vt pulchrè Ar-
 can. Hermetic. Philoso. opus pag. 222. *Circa
 autem extrahendæ ab auro tincturæ tota phi-
 losophantium plebs insudat, & graviter tor-
 quetur, credunt enim illi tincturam à sole se-
 parari, & separatam virtute auferri posse.
 Verum:*

*Spes tandem agriculas vanis eludit ari-
 stis.*

Et Sendivog. in Præfation. licet repe-
 riantur quidam maleferiati, qui aut ex invi-
 dia, aut malitia, aut metu detectionis impo-
 sturarum suarum clamitent auro suam ani-
 mam posse extrahi, ac pomposâ & vanâ osten-
 tationis delusione, alieno reddi corpori, non
 sine temporis, laborum, ac sumptuum iactu-
 ra & detrimento: sciant pro certo Hermetus
 Filij, ejusmodi animarum vt loquuntur sive
 ab auro, sive à luna (quâcunque viâ vulgari
 alchymistarum) extractionem, meram esse
 persuasionem, quod quidem à multis non cre-
 ditur, sed tandem per experientiam & so-
 lam

*Anima
 auri ne-
 quit ex-
 trahi
 vulgari
 chymi-
 cō mo-
 dō*

*lam veritatis magistram cum damno verifi-
catur.*

Similes itaque animæ vel tincturæ ab auro extractiones, sunt solùm auri rarefactiones, tales enim tincturæ rursus igne fusionis in corpus aureum & maleabile fundi possunt. Et licet in tali per menstrua extractione aurum album remaneat forinsecus, si illud tamen per antimonium fundatur, intrinsecus color educitur & pristinum colorem aurum reaquirit, neque plus vt talis extracta tinctura ponderat tingere valet, vt ex scriptis Philosophorum abunde patet.

*Aurum
vulgi est
mate-
ria pro-
pinqua
lapid.*

Concludo itaque & statuo cum adeptis aurum vulgi esse agens propinquum non verò proximum ad *lapidem Philosophorum*, sic enim in Rosar. legitur: *Res non sunt nisi secundum naturas eorum, ut homo de homine, & leo de leone.* Et Introit. apert. ad occlus. Reg. Palat. pag. 46. *Quare aurum nostrum est lapidis nostri materia proxima, aurum vulgi propinqua.* Aurum ergo vt in claris non dimorer est principium aurificandi sicut ignis ignificandi.

*Mercu-
rius est
sentia-*

Positò ergo Mercuriò pro solvente & agente passivo, maxima est difficultas per præviam essentialem & accidentalem purgationem

gationem ejus obtinere mediam substan-
 tiam, quam adire non licet, nisi remotis
 omnibus superfluitatibus Mercurij: at ig-
 nis valde intensus requiritur, qui potens
 sit, huic allato juveni pennas suas combu-
 rere, ostendam ignem in Flanello, in suis
 figuris Hieroglyphic. pag. 21. *In principio
 erat pictus juvenis pedibus allatus cum cadu-
 ceo, quò percutiebat capsidem suam ferream.*
 Cæterum inquiratur, in Introit. apert. ad
 occlus. Reg. Palat. in hermetic. Philosoph.
 oper. in Metamorphes. planet. Joan. de
 Monte Snyder. Alexand. Suchben. tractat.
 de Antimon. Joan. Francisc. Mirandul. In
 cognito Philosoph. de inquirendo & inve-
 niendo lapide Philosoph. Aurei Veller. lib.
 1. Theat. chym. vol. 5. Frat. Basil. Vallent.
 Præcurf. El. Antist. Philosoph. Specul. in
 Theat. Chym. vol. 1. Incert. Anth. & Al-
 chym. vol. 3. Theat. Chym. Bernard. Tre-
 visam. Epistol. ad Thom. de Bonon. In-
 struct. de arbor. solar. Theat. Chym. vol. 6.
 Sendignog. Rosar. magn. in Turb. Mayer.
 aliisque adeptis, bonisque authoribus.

Et ut candidè loquar, relego lectorem
 ad Introit. apert. ad occlus. reg. palat. cap.
 6. quod sic habet: *dicam itaq; sulphur exter-
 num comburens adherere pertinaciter chao*

nostro , quod juvenis allatus horret ac fugit , esto hic tibi Diana p̄ opitia , qua feras domare novit , cujus bina columba aëris malignitatem contemp̄arabunt , quod p̄ poros facile ingreditur adolescens concutit statim p̄oledos nubem tetricam suscitāt , lucem à tenebris sepe a septima vice eritque hac creatio Mercurii Sophia completa.

*Diana
quid.*

Diana quadrupliciter consideratur , nam primo Diana est Balneantium Dea. Secundo consideratur Diana ut est Venatorum Dea. Tertio Diana in cælo est luna. Quarto Diana apud inferos est proserpina ad eandem praxim legatur præcitati auctor. cap. 6. *Hic est infans hermaphroditus à primis suis incunabalis per canem rabidum morsus , unde hydrophobus aquam horret : sunt tamen in sylva Diana bina columba , que rabiem suam insanam mulcent , tum ne hydrophobie recidivam patiatur , aquis submergas , in iisque pereat , quarum impatiens nigricans canis rabidus ad aquarum superficiem ferè suffocatus ascendit , tu imbre ac verberibus illum fuga ac procul arce , sic tenebra disparebunt fulgente lunâ in suo plenilunio , pennas supepita , & avolabit aquila , itera hoc septies , tum tandem requiem adeptus es , nisi quod decoctio nuda tibi incumbat.*

Purgatō essentialiter & accidentaliter Mercuriō tanquam agente passivō, eoque excalectō, quam excalectationem studio- sè & necessariō faciendam innuunt philoso- phi cū scribunt : *Similiter argentum vi- vum, est omnium metallorum materia, quod cum sit frigidissimum potest reddi calidissimum brevi temporis spatio artis ingenio.* Rosar. magn. in turb. pag. 38. Et arcan. Hermet. Philosoph. op. pag. 220. *Spiritualis tamen amor virginem non polluit : potuit itaq; Beia citra crimen, ante fidem datam Gabritio, amo- rem contraxisse spiritalem, quō alacrior cali- dior, & rebus conjugij aptior fieret.* Utque brevis sim idem pag. 222. *Sulphure tamen invisibili prius impregnari debet, ut visibili perfectorum corporum tincturā largiūs infi- ciatur eamque multo cum sœnore rependat.* Essentialiter itaque & accidentaliter purga- tus & excalectus Mercurius ad peragen- dam solutionem habilitatus est, differtque his numeris à Mercurio vulgari.

Mercurius purgatus excalectandus.

In primis est summè expurgatus & excalectus, currens quidem, sed cursu len- tiori, ponderosus, micans & resplendens instar speculi.

Mercurij Sophici & vulgaris differentia.

II. Nullā arte aliqua nigredo ab ipso separari potest, cūque destillatur nullas

ſæces poſt ſe relinquit.

III. Poſitus ſuper argentum calidum illud deaurat, cum è contra Mercurius venalis illud denigret.

VI. Permittit ſe abſque additione alicuius rei in argentum in cupella remanens figere.

V. Mercurius vulgo venalis aurum & argentum non ſolvit, nequè ſe ita cum illis commiſcet, quin ab iſtis ſeperari poſſit, hic verò Mercurius aurum & argentum ſolvit, & cum illis ita miſcetur, vt nunquam ab illis ſeperari poſſit, cùm ſemel mixtio facta eſt, ſicut aqua commixta aquæ nullò modò ſeperari pòteſt.

VI. Mercurius vulgi habet in ſe ſulphur atrum peſſimum & combuſtible, hic verò ſulphur inconbuſtible fixum & ruberrimum continet.

VII. Mercurius vulgi eſt frigidus & humidus, hic verò calidus & humidus.

VIII. Mercurius vulgi corpora metallica denigrat, hic verò deaurat & dealbat.

IX. Quantò plus Mercurius vulgi coquitur, tantò fit volatilior, hic verò quò plus coquitur eò fit Spiffior & fixior.

X. Vis non obſcurò discrimine Mercurium plebeium à Philoſophico ſecernere?

miſſe

miscē aurum cum Mercurio vivo vulgi,
illis ignem subjice vehementiorem, illicò
videbis aurò subsidente vivum mercurium
evolare : Philosophico mercurio & auro
per eum soluto ignem submitte, ut prius,
tunc manifestè videbis solutum corpus a-
deò concordì & arctò complexu cum cor-
pore connecti, vt ambo vel simul abeant,
vel simul maneant.

Quandò itaque Mercurius hæc susti-
nuerit examina, erit ille Mercurius quem
describit Sendigvog. in Dialag. inter Mer-
curium artistam & naturam, in suo novo
lumin. Chymic. *Scito quod est mihi unus
tantum talis filius, unus ex septem est, & pri-
mus est, ipse quoque omnia est, qui unus tan-
tum erat, & numerus ejus integer est, in illo
sunt quatuor elementa, qui tamen elementum
non est, spiritus est qui tamen corpus est, vir
est & tamen vices femina agit, puer est & ta-
men arma viri gerit, animal est & tamen alas
avis habet, venenum est & tamen lepram
curat, vita est & tamen omnia occidit, Rex
est & alter tamen possidet ejus regnum, fugit
ab igne & tamen ex ipso paratur ignis, aqua
est & non madefacit, terra est & tamen se-
minatur, aër est & vivit aqua. De quo sic
concludit Philaleta Tractat. 2. brevis Ma-*

*Mercurij
Sophicæ
descrip-
tio.*

nuduct. ad rubin. Cælest. pag. 65. & 66. Tandem itaque Mercurius noster, non est Mercurius vulgi, est enim aqua pura, munda, clara, nitida, & resplendens, plurimâq; admiratione digna, cruda est, frigida & immatura si ad solem comparatur: matura vero calida digestaque respectu Mercurij vulgaris qui nullas habet huic similes qualitates, excepto solô albedinis colore fluxusque sui forma, in quibus tamen ipsis per magna differentia.

Dubiū
de vero
Mercurio
Sophico.

At Dices. Sendivogius ait, si habetis rem, in aqua aurum sicut glacies in aqua calida solvitur, invenistis rem ex qua naturaliter aurum crescit: & Philosophi seminandum esse aurum in terram albam foliatam, atqui in Mercurio eò modò, ut docuisti paratò aurum non solvitur ut glacies in aqua tepida, neq; est terra alba foliata, quæ ficcam quandam speciẽ significare videtur, ergo Mercurius hic tuus non erit Mercurius Philosophorum, ad quod respondeo: & incipiendo à membro 2. respondeo 1. certum esse per terrã foliatam nihil aliud debere intelligi, quàm Mercurium nostrum, hoc enim opus nil ingreditur, quàm Mercurius noster, & aurum. Hinc ait Philaleta: *Considerârunt item, quod, ex quo verum esset auri ens primum, adhuc volatile existens, quid ni esset a-*
ger,

ger, in quo satis sol virtute augetur. Habet igitur se Mercurius noster respectu auri, tanquam terra bona respectu sementis, & ita non video rationem, cur Mercurius noster non possit vocari terra alba foliata. Respondeo 2. Terram albam foliatam vocari propriè tincturam albam, cui si addatur Mercurius noster progredi potest ex coëctione majori cum fænore ad sulphur rubeum Philosophorum, de quo videatur Philaleta. Hinc bene quid sit terra foliata explicat, arcan. Hermetic. Philosoph. opus, dicendo : *Nigro colori succedit albus, in quo datur primi gradus & sulphuris albi perfectio. Hic lapis vocatur benedictus, hac terra est alba foliata, in qua Philosophi aurum seminant,* Ad membrum secundum itidem respondeo : sicut enim glacies & aqua sunt homogeneæ naturæ, ita Mercurius noster & aurum, est homogeneous : sicut glacies resolvitur non ab omni aqua, sed ab aqua calida, ita aurum non à quovis solvitur Mercurio, sed ab eo, qui igne & sulphure suo per artificium nostrum est imprægnatus, & sicut aqua calida per calorem, quem ab igne recipit, redditur apta & potens ad glaciem dissolvendam, sic mercurius per additum sibi sulphur redditur habilis ad dissol-

Terra foliata quid,

vendum. Non tamen tam citò aurum in mercurio nostro solvitur, sicut glacies in aqua tepida. Ubi enim quis vidit unquam, naturam tam citò peragere solutionem alicujus rei, quàm citò glacies in aqua tepida solvitur.

Agedum consideremus parùm vegetabilia, nonnè dum semen lactucæ in terram projicitur, antequam germinet, prius solvi in terra ab humore sibi conaturali debet? hæc tamen solutio, quam natura sola peragit, nonnè aliquot dierum spatiò peragitur? nonnè semina arborum utpotè durioris compagis quàm herbæ sunt, septimanas integras ad sui solutionem requirunt? si igitur in vegetabilibus natura lentò procedit passu in illorum solutione, quid quæso dicendum sit, de mineralibus, & vel maximè de auro, cujus elementa omnia sunt perfectè anatizata? Utrum hoc (cùm herbæ dies, arbores septimanas ad sui solutionem exposcunt) non menses integros requiret? Hinc etiam docent omnes Philosophi: primò quòd post conjunctionem mercurij cum auro primò incipiat fæmina agere in virum, ipsum dissolvendo. Secundò quòd signum solutionis perfectè sit intensa nigredo: Nigredinem autem hanc

hanc non statim apparere, sed post longum tempus. Non igitur aurum in mercurio (si tempus spectetur) tam citò solvitur; uti glacies in aqua tepida, quo ad sui solutionem, sed tempus non exiguum requiritur, ut perfecta compleatur tam solidi corporis solutio,

Quæ rerum profectò omnium in magisterio, maximè in opere, primò, est difficilima vt testantur abundè Philosophi, qui ejus difficultatem opere & experienciâ sunt experti, solùm duos in testimonium adduco, sic enim scribit Præcurf. El. artif. cap.

Solutio auri operis difficillimum.

2. *Docent itaq; quidam ipsum cum argento vivo, magnò artis studiò elaborato commiscere, eò namq; modò, nec aliò quòpiam exaltari potest ultra perfectionem suam naturalem; sed hoc non pervenit, nisi ad artificem solertissimi ingenij.* Et Introit. apert. ad occlus. Reg. Palat. tractat. I. de Metallor. Metamorphes. pag. 41. *Aurum puta omnium corporum solidissimum, fixissimum, & fortissima compositionis, ignis patientissimum, & corruptioni minimè obnoxium, non ita facile in naturam huic sue adeò contrariam transit.*

Agens activum quod aurum esse statuimus per antimonium purgetur, nam ut aiunt saturnia regn. paragraoph. 30. *Mascu-*

Aurum antimonio purgandū.

lo stibii lavacrum esse parandum. Vulcanus enim, ut Pœtæ fabulantur phœbum in stibio lavare solebat. Praxis clara excipiat ex I. clavi. Basil. valent.

Praxis ponderis & ad furnum locatio- nis.

De puratis agentibus, invicem debito pondere amalgamari, & amalgama, depurari, ovo includi, Hermeticè sigillari & ad furnum Philosophorum ad gradum ignis notum locari debent.

Solvere & calcinare idem.

Corporibus ita impositis hæc solvuntur sive calimantur, solvere enim & calcinare idem est Philosophis ut constat litteratis.

Solutionis effectus.

Cujus solutionis officium est, manifestum occultare, & occultum manifestare ut ad rem philateta tractat. I. de Metallor- metamorphes. cap. 5. pag. 20. *Sciant ergò omnes artis filij, quod ad arcanum nostrum consequendum, opus sit auri semen occultissimum manifestare, quod non fit, nisi per plenariam ac omnimodam fixi volatilisationem, ac pi oinde formæ istius corruptionem.* In hac igitur prima solutione, volatilifatur fixum & volatile figitur.

Calcinationis signum.

Calcinationis huius signum innuit: Harmon.chemic.David.Lagn.theat.chym. vol. 4. pag. 747. *corpora nigra facta ut carbo, sunt secretum nostra vera dissolutionis.*

Quò

Quò totò calcinationis tempore do- *Calci-*
 minatur Mercurius ut bene lil. de spin. *nationi*
 vulf. theat. chym. vol. 4. pag. 903. ecce *domi-*
clavem operis vobis notificavi, & intimavi, *natur*
quandiu enim nigredo durat dominatur fa- *Femi-*
mina. Et Harmon. Chym. David. Lagn. *na.*
 Theat. Chym. Vol. 4. pag. 724. *quandiu*
apparet nigredo obscura dominatur femina.

Variis nominibus hoc compositum *Varia*
 in solutione existens nominârunt Philoso- *norma*
 phi, nempè plumbum, nam plumbum ex- *compo-*
 terius est frigidum interius calidum: com- *siti Phi-*
 positum hoc ratione sui Mercurii frigidum *losophi-*
 est, & calidum respectu sulphuris latentis. *ci.*
 Mundum ratione quatuor elementorum,
 ficci calidi, frigidi & humidi hinc Virg. lib.
 6. Æneid.

Quatuor hic primum nigrantes terga
juvencos.

Draconem apud Flamellum, mino-
 taurum apud Virg. lib. 6. Æneid.

Hic crudelis amor tauri suppositaque fur-
to.

Pasiaphe, mistumque genus prolesque bi-
formis.

Minotaurus adest veneris monumenta
nefanda.

Chaos in quo sunt omnia confusa ni-
 gredo,

gredo , tenebræ &c. ut apud Virgilium citato lib.

*Spelunca alta fuit , vastoquè , immanis
hiatu ,*

*Scrupea , tota lacu nigro nemorumque
tenebris*

*Quam super haud vlla poterant , impu-
ne volantes.*

*Tendere iter pennis , talis sese halitu a-
tris*

*Faucibus effundens supera ad convexa
ferebat.*

De hoc composito extat fabula in Ovidio Metamorphes. de fenevolenti re juvenescere, quem Medea docuit, omnia sua membra anatomia dividi, & decoqui in aqua vsque ad perfectam decoctionem, & non ultra, & tunc omnia membra in suis locis conglutinarentur, & esset factus juvenis.

Quò tempore colorum incipit dominium, quorum tres Principales, quos vtpote necessarios observare est artistæ, statuere Philosophi, nigrum, album & rubeum, de quibus vtpotè necessariis, eorum principio medio, sine atque effectu, cum pleni sint Philosophorum libri tacere censui.

Eadem ratione librorum Philosopho-
rum

*Tres co-
lores in
opere
princi-
pales.*

rum ductus, typo non edo putrefactionis & nigredinis dominium, saturni aliorumque planetarum, & quantò hi tempore dominantur, suumque finiant dominium.

Regimina Planetarum

Res una operationes varia.

Plurimas operationes ad decipiendos indoctos, in excoquendo & elaborando illorum composito, ad invenerunt Philosophi, ut potè, solutiones, calcinationes, destillationes, ingressiones, submersiones, conjunctiones septenas, dealbationes, quibus docent caput corvi dealbare, & nigredinem à composito tollere, cerationes, cibationes &c. quæ legentes indocti in varias operationes deviârunt. Sciant proinde cum sanioribus omnibus Philosophis & axiomat. Philosoph. in Theat. Chymic. Vol. 2. pag. 123. regimen excoctionis esse lineare, & omnia hæc in vase quod vsque ad finem operis aperire vetant Philosophi, contingere, fierique, & vnum opus & operationem esse, ita enim præcitatus auctor: *Et scias quod Philosophi multa capita fecerunt de lapide & sublimatione, distillatione, separatione, putrefactione, ablutione, inceratione, calcinatione, que omnia sunt una.* Et satur. reg. Paragraph. 64. *Ros ille Mercurialis per externum calorem agitatus, ascendit & descendit, sicut que per obliquam hanc revolutionem,*

Vas non est aperiendū.

nem,

nem, tam sublimationes quam imbibitiones, cobobationes, irrorationes, precipitationes, elementorum separationes, digestiones &c. de quibus Philosophi peculiaria, quibus Sophista decipiuntur capita tradiderunt.

Jovis regimere quando.

Terminata nigredine, in pulverem nigrum discontinuum unctuosum, cum incipit ad latera vasis compositum dealbari, Saturno succedit in regimine Jupiter, juxta id Virgil, lib. 6. Æneid.

Jupiter & rebus mox abstulit atra colorem.

Regimere luna quando.

Cujus regimine finitò, succedit regimen lunæ, sub cujus regiminis fine, compositum manet albissimum, & resplendens, teste Gebro in Theat. Chym vol. 3. pag. 31. *Tum Mercurius erit factus lapis pellucidus instar Chrystalli.* Et Raymund. Lull. eod. theat. Chym. vol. 4. cap. 5. pag. 18. *Et ideo, quando corpus ejus transivit de morte ad vitam, purum est, mundum, album & clarum resplendens in subtilitate magna.*

Sulphur album Philosophorum.

Et tunc habetur verum Sulph. album Philosophorum viâ longiori quæsitum, & materiâ proximâ lapidis & tincturæ albæ Philosophorum, sique in hujus Sulphuris albi decoctione perexeris, quo adusque rubeat, habebis Sulphur flavum & rubeum

Phi-

Philosophorum, materiam proximam lapidis rubri Philosophorum longiori viâ quæsitum.

Brevior eorum modus quærat in- *Sulphur*
 philæta & vulcano, sat est monstrasse viâ, *utrumq;*
 sicut enim circa eorum investigationem bre- *Philoso-*
 viori viâ decernunt Philosophi, & in primis *phorum*
 Michaël Mayer. in Symbol. aur. mens. pag. *breviori*
 165: *Dividite vestrum lapidem in duas par-*
tes aequaliter, unam pro rubro, alteram pro
albo, ad tenendum utrumq; pro vestro commo-
do. Et Arcan. Hermetic. Philosoph. opus:
Quartus color rubeus sive sanguineus, ab albo,
solo igne extrahitur. Ita Introit. apert. ad oc-
clus. reg. palat. cap. 19. pag. 50. quia sol
noster est ex Mercurio nostro & pag. 53. Qua-
propter si artem nôris, extrahere solem nostrum
ex Mercurio nostro, tum ex una re opus perfici-
cies, quod crede mihi, omni perfectione mun-
dana est perfectius, juxta Philosophum: si ex
Mercurio solo, inquit, opus poteris perficere,
pretiosissimi utiq; operis indagator eris. In hoc
opere nulla sunt superfluitates: at totum per
DEUM viventem in puritatem conversum
est, quia actio fit in uno solo. Deniq; pag. 54.
Sulphur ergo nostrum omnibus cum viribus
quare, quod crede mihi, in Mercurio nostro
colliges, si te fata vocant.

*Sulphu-
rum
perfectio
quando.*

Quorum perfectionem & bonitatem Philosophi in his posuerunt signis, si fuerit album vel rubeum optimum, mundum cum rubore clarum, in se habens vim igne- itatis simplicis non urentis, illud est res op- tima quam accipere possunt operantes al- chymiam, ut ex ea faciant aurum. Sic tra- ctat. 5. Rosar. abbreviat. Theat. Chymic. vol. 2. pag. 691. *In igne perseverans, ita ut ab igne nunquam corrumpatur.* Hinc Philo- sophi. satisfecerunt sapientes hominibus; qui dixerunt, Sulphur nostrum non est sul- phur vulgi, quia sulphur vulgi comburitur.

*Lapidis
Philoso-
phorum
confe-
ctio.*

Habitô Sulphure albô quâcunque viâ quæsito, idem sentiendum de sulphure ru- beo, capiatur in hac via sicca, hujus pars 1. & Mercurij essentialiter & accidentaliter purgati partes duæ (consentiunt cum Phi- laleta cuncti in hoc pondere Philosophi) misceantur & super marmor terendo incor- porentur, deinde acetô & sale armoniacô laventur, usque dum omnes nigras fæces deposuerint, acrimonia salis, aquâ fontanâ abluatur, ex siccentur super chartam hinc inde apice cultri revolvendo, imponantur ovo, quousque transactis omnibus colori- bus generetur filius solis, sive lapis Philo- sophorum juxta genus sui sulphuris.

Est

Est igitur lapis Philosophorum aurum *Lapis*
 solummodò digestum in lapremum gra- *Philoso-*
 dum puritatis, & subtilis fixitatis, ad quem *phorum*
 per naturam sagaxque artificium potest de- *quid.*
 duci.

Nomenclaturam, substantiam & esse *Figura*
 lapidis Philosophorum, depinxerunt anti- *Lapid.*
 qui sub fabula *Spinge*, quæ erat monstrum, *Philo-*
 habens faciem Virginis, pennas avis, & *soph.*
 pedes Leonis, hoc monstrum omnes devo-
 rabat, sibi hanc quæstionem non resollen-
 tes, quid nempe sit animal bipes, idemq;
 tripes & quadrupes, quam quæstionem Oe-
 dipus solvisse dicitur hoc modo: esse nem-
 pe infantem hominis, qui dum infans est,
 quatuor graditur, duabus nempe manibus,
 totidemque pedibus, vir pedibus duobus,
 & senex duobus pedibus & baculo. *Spinge*
Lapis est Philosophorum, qui componitur
 ex sulphure & Mercurio Philosophorum,
 quæ est ejus infantia, & postquam est per-
 fectus & senior auro fermentatur, & tunc
 constat ex tribus, auro, Mercurio & sulphu-
 re Philosophorum, quod est lapidis senium,
 quatuor, dunt ejusdem quatuor elementa,
 calidum, siccum, frigidum & humidum.
 Constat ex corpore, anima & spiritu, & est
 tripes, habet in se quatuor elementa, & tunc
 est quadrupes. C 2 Per-

Lapidis Philosophorum in medicina virtus universalis. Perfectus itaque ut dictum lapis Philosophorum est cunctorum morborum debellator accerrimus, id quod medice in tuo *Præservativo Universal. Naturali* negas, cum scribis *Articulo V. Dixi: Præservativum Universale, splendidus & nimis arrogans fateor hic est Titulus, & putabunt multi, me ex via universali illa Philosophica magni lapidis, aliquod hic loci allaturum arcanum: at, si quod simile datur, dubito & dubitavi semper, non levi rationi innixus, an tantopere decantatis satis faciat promissis, universis morbis tam præservatoriam, quam curatoriam opem ferendi.*

Lapis Philosophorum omnibus omnino medetur morbis. Verum quod opinione tua falleris ostendam in primis ex Theophrasto qui ait secret suo magic. de lapid. Philosoph. part. 2. pag. 280. hoc modo: *Deus homini altum aliquod universale concessit, in quo non tantum unius elementi, sed omnium elementorum virtutes, & quinta essentia machine mundi sepulta jace! , ut nihil altius in rerum natura ad salutem humano corpori reperiri valeat, nihilq; humano corpori est affinius, quam dictus lapis, hęc enim sumptō sumitur quinta essentia, & totus regeneratur novus mundus, nam hominem suā regeneratā virtute restaurat, contractum renovat, superflu-*

um consumit, & defectuosum suplet, deniq̄ totum microcosmum in debitam temperaturam reponit, atq̄ in hoc conservat usq̄ ad terminum vite à Deo deputatum. Hinc Harmon. Chymic. David: Lagn. in Theat. Chymic. vol. 4. pag. 788. Habet virtutem efficaciam, super omnes alias medicorum medicinas, omnem sanandi infirmitatem, tam in calidis quam frigidis agritudinibus, eò quòd sit occulta & subtilis natura. Et Arcan. Philosoph. in Theat. Chym. vol. 4. pag. 555. Quemadmodum illustris ille comes Bernardus, suã experienciã luculenter testatus est, cum tot difficiles ac deploratos morbos curaverit, quòd longum esset recensere, cum ipsemet ille referat, quòd podagricos, pestiferos, Epilepticos, paraliticos, calculosos, hydropicos, Phyticos, maniacos, phreniticos, stupendò ac rarissimò modò sanãrit. Non minus Theophrastus, de quo Epitaph. Salisburgi in Nofocomio ad S. Sebastianum ad templi murum erectum spectatur, hãc inscriptione: Conditur hic Philippus Theophrastus, insignis Medicinæ Doct̄or, qui dira illa vulcera lepram, podagram, hydropefim, aliãq̄ insanabilia corporis contagia mirificã arte sustulit, ac bona sua in pauperes distribuenda collocandãq̄ honoravit, Anno 1541. die 24. Septembris, vi-

tam cum morte mutavit. Et Bernard. Trevifan. de se ipfo in explicat, 4. part. pag. 416. Lapis Philofophorum sanat omnes morbos cujuscuq; ſint generis vel ſpeciei, ut ipſe expertus ſum, in multis leproſis, peſtiferis, Epilepticis, hydropicis, hecticis, areheticis, phtyſicis, colicis, lientoricis, melanchonicis, diſentariacis, aſmathicis, ſtultis, moniacis, omni febre, paralyticis, apoplecticis, Iliacis, igne ſacro, & in qualicunq; infirmitate, ut ipſemet expertus ſum, neq; credidiſſem, niſi ipſe vididiſſem & curaviſſem. Qua de re ait Roſin. Hac medicina eſt etiam oculorum optima ſanatrix, nam omnem fluxum lacrymarum ſtringit, attenuat, ruborem depellit. pellem vel tunicam delendo mollificat, granum, tela, albugo, cornu, unguis, cataracta, inverſio palpebrarum, aſtus, tenebrae, ac oculorum inflatura. Hac omnia per medicinam hanc Philoſophorum ſanantur. Item ſanantur etiam per eam, omnia genera apoſtematum, vulcera, vulnere, cancer, fiſtula, noli me tangere, anthracis, ſerpigines, impetigines, ſcabies, pruritus, & quidquid in numerabilium horum eſt, atq; non ſolum morbos omnes repellit, ſed etiam ſenes rejuveneſcit, ut habetur in Harmon. Chymic. David Lagn. Theat. vol. 4. pag. 789. Si de elixire noſtro omni die uſq; ad ſeptem.

Septem dies sumpseris pondus chorrobiorum, capili tui cani de capite tuo cadent, & resuscitentur nigri, & ita de senes juvenis, & fortis, ratio est, quia lapis Philosophorum nihil est aliud quam purus ignis, sive calor naturalis.

Ita legimus hujus medicinae usu Præbyterum senem juventuti fuisse restitutum, de quo hoc exstat Epitaphium.

Hic jacet Decanus edentulus & annus, nunc rursū dentescit, nigrescit & hic requiescit.

Sterilitatem quoque lapis hic Philosophicus fugat, ut legitur in Harmon. Chem. David. Lagn. Theat. Chym. vol. 4. pag. 796. *Sic Septuagenarius luxuriat, eaq̄ facit, quæ juvenis 40. annorum.*

Et hæc sufficiant ad tui sociorumque tuorum incredulitatem prosternendam.

Cæterum lapis Philosophorum ut est infinite multiplicabilis, ita etiam infinite tingit, utrumque patet ex Philosophis, sic enim scribit Laurent. Vent. de lapid. Philos. in Theat. Chym. vol. 2. pag. 308. *Quia omnino medicina Philosophica in infinitum est multiplicabilis.* Et Respons. ad Aubert. eod. Theat. Chym. vol. 2. pag. 175. *Tunc Salamandram suam solutionibus & coagulationibus reiteratis in virtute argent, & cum novo fermento in virtute & quantitate, idque*

Lapis Philosophorum tingit in infinitum.

in infinitum similiter axiomat. Philosoph. *Dives est ille qui particulam habet nostri elixiridis, quia potest augeri in infinitum, si dissolvas nostrum pulverem siccum, & facias horum frequentem coagulationem.* Et Idea perfect. Philosoph. Hermet. in Theat. Chym. vol. 6. pag. 150. *Ubi observandum quod divinus lapis Philosophorum in qualibet multiplicatione, sive albus sive ruber ille fuerit, acquirit sibi deculpam virtutem majorem, quam habebat ante multiplicationem, adeo ut si primâ vice unum pondus ipsius convertisset centum pondera meralli imperfecti in argentum vel aurum, secundâ vice unum pondus convertet mille, Tertiâ vice decem millia, & quartâ vice centum millia, & sic procedendo in infinitum.*

Et ita quidem ut si mare esset Mercurius posset totum tingi in aurum, neque in hoc ulla est implicantia: nam si tota terræ machina esset pulvis pyrius, ipsique scintilla ignea admoveretur, tota conciperet ignem. Vel si esset homo tam altus & vastus, ut est terrarum orbis, & à serpente imperceptibili ferè punctura læderetur, nonne toto vasto corpori, venenô palanti brevi temporis intervallô inficeretur. Quare ad tantam perfectionem aliqua tinctura reduci

duci non posset, ut semper & semper magis & magis tingeret, si semper additione sui principij intensive intenderetur.

Priusquam autem super metalla pro- *Lapis*
iiciatur fermentari debet, de qua sicut & *ante*
multiplicatione cum pleni sint Philosopho- *proje-*
rum libri hic sistendum. *ctionem*
fermen-

Ita quoq; metalla ante projectionem *tandus.*
purganda esse suadent Philosophi, ut tin- *Metalla*
ctura eo facilius in ea operari possit. *ante*

Purgatur autem saturnus si in mini- *projecti-*
um reducatur & sal, quod sal facilè in corpus *onem*
mundum abit. Jovem non est purgare ne- *purgan-*
cesse cum Anglicus sat sit bonus. Mars verò *da.*
cum sit difficilis fusionis rarò ad projectio- *Metal-*
nem adoperatur. Venus purgatur deal- *lorum*
batione absque tamen arsenico. Mercurius *purga-*
sale & aceto aliquoties lotus. *tio.*

Projectio lapidis super metalla purga- *Proje-*
ta ut est saturnus, Jupiter & venus fieri de- *ctio su-*
bet, juxta doctrinam Introit. apert. ad o- *per Me-*
celus reg. palat cap. 34. pag. 77. & aliorum *talla*
Philosophorum clare de hac tractantium. *imper-*
fecta ut

Consulo id solùm ex Isac. Holcand. *fiat.*
oper. mineral. in theat. Chym. vol. 3. pag. *Proje-*
360. ut tinctura alba non proijciatur nisi *ctio tin-*
super Jovem Anglicum, ratio est: quia Ju- *ctura*
piter metallum proximum est lunæ, cum *alba fi-*
enim *at super*

Jovem anglicū. enim Jupiter crudum & incoctum est corpus, & lapis nihil aliud facere habet, quam Jovem percoquere, facilè inde projectio & brevissime peragitur, cum enim cætera metalla immundiora sunt ipso Jove projectio non fit tam alta & lucrosa, maximè cum proicitur lapis albus ad alia metalla diutius cum iisdem in igne fluere debet.

Projectio sup. Mercurium ut fiat. Super Mercurium aceto & sale lotum projectionem docet Bernard. in declarat. quart. part. pag. 207. quod nempe Mercurii partes centum in tigillo debeant calefieri quo vsque stipulam siccam in ipso intinctam comburant, & super has debeat projici lapidis pars vna, atque totus Mercurius convertetur in elixir tingens friabile, de hoc sumi debet rursus pars una, & proici ut suprâ doctum suprâ centum partes Mercurij calefacti atque hæc 100. partes rursus in elixir transmutabuntur, de quo si projiciatur pars vnâ supra centum partes Mercurii calefacti totus Mercurius in aurum vel argentum juxta speciem lapidis transmutabitur.

Mercurius absque tinctura Philosophi. Hinc quæres primo, utrum Mercurius cum & emolumento absque tinctura Philosophorum figi possit.

Ad quod respondeo primo, esse quosdam qui eundem variis modis solent figere &

& coagulare, verum solet semper jusculum *ca cum*
 carnis excedere prætium, & absolute lu- *jaçtura*
 crum principe dignum ex similibus opera- *figitur.*
 tionibus non resultabit. Respondeo pro-
 inde secundo, Mercurium absque tinctura
 alba vel rubea, cum emolumento principe
 digno figi non posse, docet id expresse Al-
 bert. magn. de lapid. Philosoph. cap. I.
 theat. chym. vol. 4. pag. 842. *argentum*
verò vivum densam videtur habere substanti-
am, quod patet ex gravedine sui ponderis im-
mensi, quodque aurum praeponderat, dum in
in sua natura fuerit, & est fortissima compositio-
ais, & naturæ uni formis, quoniam non
seperatur, in partes autem nullatenus se divi-
di permittit, quia aut cum tota sui substantia
ex igne recedit aut cum eo in igne remanet
flans. Et Harmon. chym. David. Lagn.
 eod. vol 4. theat. chym. pag. 793. *Arnol-*
dus in libro sui testamenti dicit, quod Mercu-
rius non potest retineri cum quocunque, corpo-
re, absque Physico lapide, & ideo omnes opera-
tiones alia sunt Sophistica & in utiles. simili-
 ter differit correct. Richard. anglic. in theat.
 chym. vol. 2. pag. 389, *est autem argenti*
vivum homogeneum in natura, quia aut totum
remanet in igne, & fixum, aut totum evolat
in fumum, cum sit in combustibile & aëreum.

Poffem hic voraginem textuum aducere
 fed brevitati ftudens fufficiat me veritatem
 dixiffe, qui non credit, agrediatur Mercuri-
 um fi fuo nolit parcere mafupio.

*Lapis
 Philofo.
 quomo-
 do tin-
 cturam
 diffun-
 dat.*

Quæres fecundo, quomodo *Lapis Phi-
 lofophorum* tingat tincturamq; metallis im-
 perfectis impartiatnr? ad hoc refpondet in-
 troit. apert. ad occlus. reg. palat. tractat. 2.
 brivis manu duct. ad. rub. cæleſt. pag. 53.
*Verum tamen ita fe res habet, pars unaquæq;
 tincta eſt contigua parti ad inſtar fermenti,
 tingit, itaq; elixier id quod proximè tangit tin-
 ctura parum debiliori quam ipſe fuit præditus
 & imbutus, hoc rurfus quod ſibi proximum eſt
 tincturam communicando fermentat, idq; tam
 diu uſq; dum tota maſſa ad perfectionem veri
 auri perducitur. Hoc autem fit brevi temporis
 ſpatio, ob agentis noſtri ſpiritualitatem, qui cum
 verus ſit ignis metallicus, non ſecus ac elemen-
 taris ille, duriffima quævis corpora impercepti-
 biliter penetrat, & calefacit, etiam vel illas
 partes, quæ à carbonibus non fuerunt tactæ, ſic
 & hic metalla per ignem reſoluta & fuſa, mo-
 mento ſua virtute penetrat, intrat & tingit.*

*Recapi-
 tulatione
 confe-
 ctionis*

Implicat ergo via, ut recapitulationis
 loco ex ſupradictis oftendam, tam in via
 ficca quam humida abſque Mercurio Philoſo-
 phorum ad ipſum tantopere perquæſitum
 lapi-

*lapidem Philosophorum deveniendi : hic ergo Mercu-
omni studio ad metam Philosophicam ob-
tinendam est perquirendus viam ad eum
superius ostendi, & denuo ostendunt quæ-
stion. & respons. de lapid. Philos. in theat.
chym. vol. 2. pag. 123. scribentes : Philoso-
phum naturam imitari oportet, ut terram illam
virginem paret, mundet, calefaciat, & à suis
superfluitatibus & peccato originali, quod à
parentibus contraxit, lavet, purificet, & re-
dimat opere pretium est hoc faciant, hoc est su-
perflua demere & deficientia suplere, quid in
Mercurio superfluum esse dicis? dico terra ob
Adæ lapsum, & omnia etiam esse maledicta,
& per consequens morti obnoxia, & redem-
ptione opus habuisse, nihil enim inquinatum,
aut abominationem patiens ingreditur para-
disum, nisi per ignem & aquam, mundetur
& regeneretur. Terra autem circa quam se-
minatur aurum Philosophorum, est Mercu-
rius ipsorum, sed antiquam eo nomine insig-
niatur, necesse est (ut antea dictum) ut mun-
detur & excalefiat.*

Mercurij & Sulphur. Philosophorum ex utraque via longiori & brevior.

Sulphur Philosophorum quomodo utraque via obtinendam

Mercurius ergo Philosoph. A. est & O. Philos. sine quo nil principiatur, minus finitur. Socius hujus tam alti mysterij Sulph. est Philosoph. quacunq; etiam via quæsitum, de cujus utraq; via Introit. apert. ad occlus.

Reg.

reg. palat. cap. I. aurum igitur aurificandi
 verum unum solum principium esio. Est au-
 tem aurum nostrum duplex, quod ad opus no-
 strum expetimus, maturum puta fixum lato-
 nem flavum, cuius cor sive centrum est ignis
 purus, Quare corpus suum in igne defendit,
 in quo depurationem recipit, ut nihil eius Tyr-
 ranidi cedat, hoc in opere nostro, albo crudiori
 sperniatiformineo conjungitur, in quo sperma
 suum emittit, tandem vinculo indissolubili
 utrumque coit - sic fit noster hermaphroditus,
 utroque sexu pollens. Mortuum est itaque
 aurum corporale priusquam cum sua sponsa
 conjugatur, cum qua sulphur coagulans, quod
 in auro est extraversum invertitur: sic ab-
 sconditur altitudo & manifestatur profunditas
 Sic fixum ad tempus fit volatile, ut nobilio-
 rem postea statum hereditario possideat, in quo
 fixitatem praevalentem obtinet. Idem cap.
 II. pag. 22. considerarunt item quod ex quo
 verum esset auri ens primum (Mercurius
 nempe Philosophorum) adhuc volatile exi-
 stens, quidni esset ager, in quo satus sol virtu-
 te augetur ea propter solem in eo dem posue-
 runt, & quod admirationem facile patiret,
 fixum in eo factum est volatile; duram mol-
 le coagulatum dissolutum, stupente ipsa matu-
 ra. Et pag. 52. atsi in sole vulgi opereris, illud
 opus

opus propriè non est opus nostrum, & tamen ad opus nostrum rectè ducet determinato tempore suo. Sic pag. 53. At si in opere solis vulgi processum inceperis, actio tum passioque fit in re bina quarum utriusq; media substantia capitur rejectis facibus. & Arcan. Hermet. Philif. opus pag. 238. Aquilam & Leonem utrumque optime purgatum in claustro suo pellucido reconde & copula, vestibulo strictissime clauso, & custodito, ne ipsorum halitus exeat, aut àer extraneus se insinuet, aquila in congressu discerpit, & vorabit Leonem, longo deinde somno correpta, & stomacho turgente hydrops facta in cetum nigerrimum mirabili quadam Metamorphesi transibit, qui pennis sensim explicatis volare incipiet, & volatu è nubibus aquam decutiet, donec pluries madefactus sponte pennas exuat, deorsumque relapsus in Cignum migret candidissimum. Atto iti mirentur, qui rerum causas ignorant, considerantes, mundum nihil aliud esse, quam continuam Metamorphesim, mirentur perfectè digesta rerum seminâ, in summum defuisse candorem, Philosophus in opere suo naturam imitetur. Hinc versus in theat. chym. vol. 4. de ration. progignend. lapid. Philosoph. pag. 409.

*Si fixum solvas , faciasque volare
 solutum ,
 Et volucrem figas , faciem te vive-
 re tutum ,
 Conjuncta disjunge rursus disjun-
 cta rejunge ,
 Ligua duratum , dura liquatum ,
 dicam te beatum .*

Et Arnold. de villa nova in specul. al-
 chym. vol. 2. pag. 543.

*Hæc ars est rara , & levis & brevis
 hinc quoque chara ,
 Et res est sola , & vas solum , co-
 actio sola ,
 Candida si rubeo mulier sit nupta
 marito :
 Sic complectuntur se , sic quoq; con-
 cipiuntur ,
 Mercurius solem foliatum destruit
 omnem .
 Hunc solvit , mollit , animam decer-
 pore tollit ,
 Hunc partitur dividit , hunc com-
 ponere novit .*

Ad eundem scopum supra citatus Introit. apert. ad occlus. reg. palat. tractat. 3. Fons Chym. Philosoph. pag. 98. & 99. *Quare non ideo jubemus, sulphuri maturo (idest auro) Mercurium crudum & volatilem (idest Mercurium Philosophorum) commiscere, ut asseramus, aliud esse sulphur in uno, quam in alio, & alium Mercurium: ubi enim tum esset metallorum homogeneitas, quam in lapide nostro asseveramus. Sed ideo nos duas has species commiscemus, ut breviori longe spatio, quam natura simplex aurum in mineris formavit, nos artificio nostro, aurum mille gradibus plus quam perfectum perficeremus. Natura quippè ex solo Mercurio, crudo & humido, & frigido absq; ulla additione subter terras aurum longa decoctione generavit. Verumtamen ars ad opus contrahendum, Mercurio per artem mundatissimo, sulphur maturum & fixum immittit, atq; ita virtutem sulphuris digestissimam per Mercurium extrahit, qua vis sulphurea, Mercurium fortiter immutat, & perficit in Elixir completum. Is idem cap. 19. pag. 49. Et impone igni dando calorem in quo bulliat sudetq; sudorq; ejas circuletur, & hoc die & nocte per dies noctesq; 90. & videbis Mercurium hunc, omnia elementa solis vulgi disgregasse, & iterum con-*

junxisse. Idem pag. 50. Et si operatus fueris in Mercurio nostro cum auro vulgi, regimine debito, ex iis centum & 50. diebus habebis aurum nostrum, quia sol noster est ex Mercurio nostro. Similiter pag. 51. Tu hoc in sole vulgi immediatè non invenies, at ex illo per mercurium nostrum digerendo per dies 150. invenies veram hanc eandemq̄, materiam, quæ est aurum nostrum, via longiori quasitum, nec adhuc tam pollens, ac illud quod natura ad manus reliquit. Et pag. 49. Nactò hoc sulphure, ne credas te habere lapidem, & ejus veram materiam, quam possis in re, imperfecta intra septimanam querere & invenire. Hæc est via nostra facilis & rara, & reservavit hanc DEUS pro pauperibus & contemptis abjectisq̄, suis Sanctis.

**Hoc unico remedio Austria
Cunctis dominaberis terris.**

ET hæc de lapidis Philosophorum in via sicca possibilitate, realitate & existentia scripta satforent, ad convincendum authorem suosq; allèclas præservativi vniuersalis & naturalis, nisi ad maiorem ejus confusionem & artis eminentiam atq; plenariam dillucidationem etiam viam humidam

dam utpote faciliorem & breviorē, sub historia annectere eſſet animus.

In via ſicca docui & oſtendi, Mercurium eſſentialiter & occidentaliter purgandum eſſe ſub conſervatione ſuæ formæ, & currenti ſpecie, & nequaquam reduceudnm eſſe in ſpiritum, aquam, pulverem, vel ali- quod ſimile genus in hac tamen via humida, ejuſdem ſpiritum requiro, quem Paracellus ſtruthionis ſtomachum, Lullius lunariam, Albert. magn. ſanguinem Draconis, Baſilius aquam ſaturniam, ſpiritum Mercurii, & Mercurium duplicatum, & alii aliis nominibus appellant. Unde quibus ex rebus hic Mercurius Philoſophorum, ſive hoc menſtrum ſub ſpecie aquæ trahi debeat, hunc paragrophum præmitto, ut oculis videatur, & manibus palpetur.

Spiritus Mercurij in via humida neceſſarius.

Menſtrum igitur de quo ſuperius mentionem feci in clangor. Buccin. ſic deſcribitur: menſtrum eſt id ratione. *Cuius corpora metallorum naturali diſſolutione diſſolvuntur, & ſpiritus eorum de potentia ducuntur adactum.*

Mercurius Philoſ. in via humida ſive menſtrum

Quæritur igitur ex qua re hoc menſtrum paretur? quod potens ſit, aurum deſtruere, quod nec ignis, nec aqua, nec quodvis aliud elementum deſtruere valent? ad

quid. Menſtrum unde efficiendum.

quod respondeo in memoriam reducendum tritum illud Philosophorum *natura natura letatur, natura naturam continet, natura naturam vincit.* Ergò ex his apparet quod illud ex natura convenienti esse debeat, ità ut solvens & solvendum in similitudine naturæ concordent, & ex una prodeant radice, neque differant nisi digestionem, & recordetur Bernard Trevisan. dicentis part. 4. sui lib. vbi praxim explicat. Nonne dicit quod fonticulus & Rex sese invicem mirum in modum ament, & quod fons regem atrahit, non autem rex fontem. Et Geber. lib. investigat. perfect. magister. ait: *Quia apposita juxta se posita magis elucescunt.* Et licet Philosophi asserant menstruum nostrum ex quatuor extrahi debere corporibus, non ita intelligendum est, quod ex ipsis corporibus eliciatur, at ex imperfectis qualitatibus eorum, quapropter nec unum nec plura metalla accipienda sunt in propria sua natura, sed aliquod aliud, quod quidem ex radice metallorum habet suum esse, nempe ex sulphure & mercurio, & erat quippè in via, ut ex eo generaretur metallum, sed quia in illa materia omnes qualitates illorum quatuor imperfectorum metallorum in unum simul confuse concurrebant

bant certatim, & altera alteri obstabat, & ob alios defectus & impedimenta, in coagulatione & concoctione illius accidentaliter interjecta & obviam facta, desiit quidem realiter esse metallum, tamen de illorum omnium proprietatibus participat, unde à quibusdam Philosophis præsertim autem à Theophrasto astrum minerale, sive electrum immaturum nuncupatur, eo quod sit quasi quædam quinta essentia sive communis natura omnium istorum quatuor elementorum. Pro tua tamen aliqui satisfactione appendicis loco addo, quod invento eoque debito modo præparato menstruo, erit illud sæpius ritè destillandum uti præcipitur in axiomat. Ripley. paragraph. 1. *Distilles eam ante quam cum ipsa opereris aliquoties. Et infra: Distilla eam donec sit munda & tenuis ut aqua, colore cæruleo splendenti livide retinens simul suam figuram & ponderositatem. Item ibidem: Aqua debet septies esse sublimata, alias nulla naturaliter fieret solutio, nec putrefactionem ullam videbis picis instar liquida, nec apparebunt colores, ob defectum ignis in tuo vitro operantis. Similiter in lib. lil. Benedicti. S. Thomæ de Aquin. Sed ego dicam tibi modum, jam dixi in precedentibus & adhuc dico, quod si*

*Mercurium septies vivificabis sublimatum
ipse reducet omne corpus in suam primam ma-
teriam.* Intelligis quia fatis dixi tibi.

*Men-
strui
præpa-
ratio de-
regitur
subfa-
bula.*

Hanc claram menstrui præparandi do-
ctrinam, undeque illud sit petendum se-
quitur ejus mystica præparationis doctrina:
cum enim metalla imperfectiora anhelas-
sent mutari in solem ut id obtinere pos-
sent delegaverunt Mercurium ad Philoso-
phum, qui hoc Mercurio dederat consiliū.
Vade ad cæli plagam septentrionalem, &
conspicies animal septem lucidis stellis in-
ter alias signatum. Accipe terrestre quod
correspondet ei in natura & habitat in ca-
vernis profundis montium. Jugula illud
marte existente in domo solis, & extrahe
ab eo filiam ejus vivam, quæ cibetur per
vices sanguine fratrum suorum, unaquaq;
existente in proprio domicilio, ut ab illo
nutriatur & crescat, qui tamen mutuo se
blandis aspiciant oculis, hocque sole exi-
stente in domo martis, deinde per modum
mirabilem, veluti scis in domo vulcani, in
cubiculo clauso, cum adjutorio Æoli, con-
clusi & compressi, per magnum torcular,
& maxima violentia, invita juvencula,
exprime lac Virginum, in quo ipsa demum
submergatur, à sorore sua habitante in pro-
pria

pria mansione , per numerum maternæ cælestis signaturæ Postremo virgo suo proprio spermate imprægnata, pariat filium sibi per omnia consimilem in natura , tuoq; nomine nuncupatum , ex cujus sudore fac Balneum regi in quo pereat atque iterum reviviscat.

Hoc præmissis ad Historiam & ut melius antecedentes paragrossi intelligantur, & totius magisterii in via humida tanquam breviori & faciliori præparationem , tam menstrui quam auri disgregationem & anatomiam accedo.

Histor. totius Magisterij descriptio.

Monarcha septentrionalis tard. ambulonis per Jovis conjunctionem frater, captus licet amore Reginae Vngariæ, reciproco tamen amore ob sui deformitatem non reamatur , quantumque Monarchæ huic, omnes planetæ homagium debitumq; obsequium deferant, quin imò affinitatem & consanguinitatem ad suam captivandam gratiam, & dextram sinistramque ejus occupandam allegent.

Mars & venus primi adsunt, & ex duplici fundamento affinitatem allegant, ratione sanguinis similitudine & quia partem typi Monarchici gestant.

Non minus præpetis in morem fulmi-

nis advolat Mercurius, celebri familia natus, antequam in aquilam longè à Jove aliam transisset & facta submissâ reverentia, spe se exaltaturum iri, ad aulam frustra strepitante Jove, qui aquilam suam ad obsequium Monarchæ dedicaverat, admittitur, eo quod olim hic Monarcha beneficio alarum Mercurij præsentatarum à Rege Ungariæ & tridente, in quandam ponderosam & chrySTALLINAM substantiam ter vel quater, novis iisdemque speciebus, nempe chrySTALLO gramineo, & tridente clarificato exaltatus fuerit, per quem primo nebula & secundo nix in altiori regione concrevit, ex quo post factò exhibat spiritus, qui spirabat ponderosam & compactam nebulam ad sedem regiam versus, ita ut ob tenebras videri non posset, auditaque est vox, cujus verba erant radij ignis ponderosi per Martem & Venerem sacrificati: sensus horum explicari poterat Ungarice & Suæcice, Monarchiam hanc regalemque sedem adeptus fuerit.

His ita constitutis decretum fuit, Draconem qui novo martiali inhabitabat mūdo debellandum esse, apprehendit proinde Aquilla peracutis suis vnguibus Draconem, rapuitque usque ad altissimas Armeniæ al-

pes, ibidemque se cum Dracone ad vitream turrin inclufit, erat autem penes fornix concava chryftallina, quam intrare licebat Draconi, cumque intrare nollet vocatus fuit Vulcanus, & ecce quam primum Vulcanus fuo fungi officio cæpit, exhibit ex Aquila & Dracone terribilis, denfiffimus, nigerrimus & ponderofiffimus fumus fub specie cujufdam arteriæ fanguine mixtæ, quæ exiens in fornice concava coagulabatur. Vocatur autem hoc coagulum, lac Virginis, quia expreffum eft à virgine, quin imò tali violentia, vt denuò poft lactem exiret fanguis, vtrumque tamen bonum & effentiale, neceffe enim eft, vt & lac fanguis fiat, per Cardinalis ad dorfum virginis ftantis coaguli conjunctionem.

Interim dum Vulcanus ageret Alchymiftam, descendit phœbus ad Venerem Vulcani vxorem concubendam ad obfcurum antrum, ibidemque cum ipfa in verfa concubuit, & facti funt duo in carne una.

Mars cui hæc innotuerunt odio captus retulit Vulcano quomodo vxor ejus in antro vivat cum Phæbo in adulterio, quod adiens Vulcanus non potuit discernere amantes & primam vltimamque noftram materiam, quare factò igne artificiali ex

flamma inaccensa, ignito aëre & sale quo-
dam vegetabili totum inflammavit. au-
trum & amantes in pulverem combusit,
& super fusa aqua & vino, Vulcanus occul-
tum solis sub liquore rubicundissimo mani-
festavit, ex cineribus ad consequendum
votum suum, seperando labem & maledi-
ctionem peccati origini alis, tanquam pes-
simum venenum à tribus principiis, ani-
mam liberavit, & hoc via sicca, licet etiam
humidam non ignorasset, per fulmen infer-
nale à duobus contrariis carbone albo &
scabiarum pharmaco edestillato. Saturato
qua propter lupo à Phæbo ternis vicibus,
hæc fuit publicata sententia: lupo & phæ-
bus vsque ad copiosam sanguinis effusio-
nem congregari debent, quibus in deliquio
adhibeatur aqua magnanimitatis, & ubi
nullus amplius fuerit conspectus sanguis re-
fundantur, atque mixtum corporale aper-
tum manebit, & separatis extremis admo-
dum cautus esto, vt tertium conferres.
Deinde ponderatis vna parte spiritus (se-
vaporationi parcis) totidem animæ, non
obliviscendo salem, solutis principiis quod-
libet peculiari vitro, in proprio Mercurio
& oleo benedicto, conjunxit eos ut aqua so-
let misceri aquæ, vasi & furno imposuit,
pu-

putrefecit, & alteratis coloribus Juno pavone ornata, & Jove reginæ neonascenti sceptrum deportanti in Elixir primo album deinde rubeum, & fermento animæ Veneris & Martis, vel si lubet solis, in hominum metallorumque summam medicinam excoxit.

Massam rubeam excoctam oleo benedicto Philosophorum septies inbiberat, & exsiccaverat, sole vulgari fermentaverat, & planetas inferiores in solem transfmutaverat.

Quodve hæc praxis historica viæ humidæ sit libris Philosophorum conformis ulterius ostendo. Circa praxim itaq; primo omnium scienda sunt pondera eorum quæ materiæ ingrediuntur compositionem per convenientem proportionem, quæ maxime & necessario requiritur, ex superioribus igitur dictis constat, ex duobus componi nostrum Rebis, scilicet exsolvente & solvendo, ergò quanti ponderis vñ quodque esse debeat videndum est, de quo quidem sapientissime scribunt Philolophi, alii enim dicunt in æquali portione, alii verò in dupla, alii vnum ad tria, sive duo ad septem esse debere proportionem: alii quidem in decuplo, alii vsque ad duo decuplum,

*Praxis
nostra
est conformis
libris
Philosophorum.*

plum, vel etiam ulterius ponunt. At mihi magis arridet opinio illa, quæ in seniore per 9. aquilas volantes & pedibus tenentes arcus & sagittas designatur in figura sapientis, ut ibi describitur, quæ quidem aquilæ nil aliud denotant, quam nostrum menstruum sive Mercurium solventem, per alas autem expansas demonstratur ejus natura volatilis & ignem fugiens. Per arcus verò & sagittas indicatur ejus virtus destructiva sive solutiva, & per novenarium denique numerum designatur proportio, sive pondus solventis menstrui, quæ etiam proportio ponderis cum sit repolita in novenario num: qui est omnium perfectissimus, huic operi, quod etiam in perfectione consistit, magis correspondere videtur, quapropter stabilito hoc fundamento accipiendæ erunt 9. partes seu pondera nostri menstrui solventis, & vnum pondus corporis perfecti, vel vna pars olei benedicti Philosophorum totidemque auri, per fulmen infernale anotomifati, illudque paulatim illi menstruo injiciendum, vasque confestim hermeticè sigillandum, quo facto ad ignem lentissimum sive primi gradus apponendum erit, qui etiam gradus ignis vsque ad dealbationem completam continuo à cunctis serva-

ri jubetur , legatur ad hunc passum quod scribitur in cimb. aur. hoc modo. *In omnibus gradibus ignis vnus & aqualis esse debet talis autem quod materia non eleuetur , imò verius calore febrili cocta in vasis fundo quiescat , nec flamma vas tangat , infundo tamen aqualiter ad omnes partes deferatur , sitque vas appensum insummate furni , non autem cineri aut testa imponatur , quo melius circumire possit .* prosequens pagina sequenti , sit pars vna corporis & 9. spiritus , id est 9. aquila in prima scilicet compositione. Idem pag. proxima : *Recipe igitur in Nomine Domini as nostrum , quod cum aquilis 9. conjunge .* Quo peracto videbitur aurum illud brevi tempore solvi , & quasi ad mellis sive Butyri consistentiam perducì , quod Philosophi suam gumnam appellare solent , quæ quidem , operatio cum solido corpore auri prima est solutio , sive potius disgregatio corporis & introductio ad secundam & perfectam solutionem. Hinc porrò ad secundam solutionem videtur illico transeundum , & cum Philosophi , ex vna re tantum fieri debere lapidem frequentissime asserant , hic illorum præceptum , nullatenus erit transgrediendum , verum ad amissum observandum , idcirco ad memoriam revoca , quod hoc

hoc in passu jubent sapientes : Geber quippe dicit : *Est enim lapis Philosophorum una medicina , in qua totum magisterium consistit , cui non admiscetur extraneum , neque diminuitur , sed quod superfluum est in operatione , removetur .* Quibus expresse præcipitur , menstruum illud solvens , cum jam suam operationem persolverit , omnino removendum esse , cui etiam profecto assentiri videtur Bernardus Comes Trevisanus cum dicit : *Quod cum ipsi aureus ipsius libellus in fontem delapsus fuerit , & ab ejus oculis disparuerit , aquam ipse exhaurire cepit , quo verè nil aliud indicatur , nisi remotio solventis menstrui , quod tametsi in natura & radice conveniant , nihil ominus tum ob pluralitatem rerum , que hic prorsus non admittitur , tum etiam , cum à perfectione sit diminutum huic operi non convenit .* Idem quoque expresse affirmat clang. Buccin : *vbi ait : semen paternum ex propria substantia Mercurij est mater ejus , quia ejus menstruum quod debet deleri & deponi , & solum semen paternum debet servari & recipi , quod est ejus media substantia , que perficit & ab adustione defertur .* Evidenter proinde supra allegatæ authoritates demonstrant , solvens menstruum sæpè dictum , post sui muneris

com-

complementum omnino abstrahendum esse, quod etiam omni rationi consonum videtur, nam cum eo ad destructionem & corruptionem usi simus, certum est, ad perficiendum non esse habile nec ullam perfectionem dare posse, cum ipsum sit imperfectum propterea ad nostram praxim à qua digressi eramus revertendo dicimus, quod cum conspexerimus corpus nostrum jam apertum & disgregatum & in gummam Philosophicam redactum, tunc aperiendum erit vas, & per lentissimum illum colorem permittendum menstruum illud suavissime evaporare, quod quidem non totum evaporabit omnino, ut idem Comes trevisan testatur cum ait: *quod cum aquam totam exhaurire tentassem, non potui, quia tenaces erant valde nempe corpus & solvens, adeo ut in forniculo remaneret decima pars ejus cum decem partibus id est toto corpore ad solvendum posito.* Evaporato denique saepe dicto menstruo, iterum clauditur vas hermeticè, & ad concoquendum iterum reponitur & tunc per se fit, secunda & perfecta solutio sequentibus aliis operationibus signis & coloribus, nempe putrefactione cum nigredine ablutione, cum aliqua albedine, deinde albedine perfecta, & post eam
 citri-

citrinitate, ac demum sanguinea rubedine, in qua opus absolvitur, de quibus diffuse loquuntur Philosophi, & hæc omnia vno vase, vna decoctione, vnaque apparatione ut dictum est, nisi quod post de albationem potest tuto augeri ignis, vsque ad complementum operis, ut omnes asserunt Philosophi, quod post albedinem non possit errari. Quamvis in paragrapho praxeos, ea omnia, quæ ad hujs prætióssimi Philosophici Magisteii, sive lapidis elaborationis complementum spectare videbantur deduxerimus attamen ut eo melius Philosopho memoriæ cohæreant, brevissimè perstringemus. Sumenda est igitur materia paragrapho de menstruo explicata & demonstrata, ex eaque idoneæ primum præparata, Mercurius Philosophicus, sive menstruum solvens eliciendum, ac septies rectificandum, deinde capiendum corpus perfectum, cujus vna pars in 9. supradicti menstrui imponenda erit, & clauso vase sigillo hermetico ad lentissimum ignem vas ponendum, ut materia in eo contenta salvatur: solutione perfecta aperiendum erit vas & menstruum sæpè dictum suavissimè evaporandum, quo peracto iterum vas claudendum, & ad ignem denuo lentissimè adhibendum,

hibendum , ibiq; dimittendum vsq; ad finem , qui conijcietur ex sanguinea rubedine , deniq; ut palam praxim dicam : Recipiatur Jonæ quantum lubet, illeq; à Balæna ter deglutiatur , ab eademq; ter revomatur , & dum in stomacho turget , superini-
 ciatur de fulmine infernali composito ex vna parte picis, parte vna salis vegetabilis, & partibus duabus carbonis albi , idq; successivè, quoad vsq; Jonas in cineres redigatur , & ex his cineribus & speciebus demum incorporeseat , & tunc Jonas mutabitur in in monstrum aridum, cujus caput suam respiciet caudam & medium, quem torrente potabis , & vino , quo satiatus animam evomet , & amputato capite , caudam Vulcano & Neptuno examinandam dabis , qui Bacho in subsidium vocato , omne venenum expiabunt , caudam & caput quodvis per se in peculiari vitro in duplicato nostro Mercurio dissolve, conjunge & in lapidem excoque. Post dealbationem aliosq; colores intermedios , ultimo apparente , nisi tunc fortè ab opere cessare velis , eoq; pro tinctura alba uti , hoc namque jam infrigidato vase aperiendum erit , eaque medicina aut fermentanda, vt omnes suadent aucthores, aut sic ad projectionem adhibenda ,

quæ tamen ita infermentata relicta, in minima quantitate tinget, ut omnes unisonè affirmant Philosophi, si autem volueris opus tuum profèqui, & ad perfectam rube-
 dinem perducere, poterit tuto post albedi-
 nem augeri ignis ad secundum gradum, &
 post apparitionem albedinis usque ad ter-
 tium gradum. Et sic lapis perfectus erit pri-
 ma vice. Quem si quis virtualiter multi-
 plicare voluerit, sumat illum lapidem &
 iterato menstruo at minoris quantitatis im-
 ponat, & denuo clauso vase ponat ad sol-
 vendû, & procedat omni modo sicut prima
 vice cum evaporatione menstrui. Simili-
 ter operetur in multiplicatione quantitati-
 va, sumendo unam partem lapidis, & tres
 partes corporis perfecti, vel per fulmen in-
 fernale anotomizati, eaq; simul imponat
 menstruo solvendo, & in reliquis proce-
 dat ut supèrius est dictum: Et si secundo.
 3. vel 4. voluerit multiplicare, idem ob-
 servet semper, excepta proportione men-
 strui, quod semper minuendum erit, ita ta-
 men ut materiam solvendam illud semper
 emineat, aliter pars illius aliqua maneret
 in soluta.

Parti- Nunc restat parum aliquid de particu-
cularia laribus dicere, maximè hac in via humida,
 quæ

quæ dari absq; est controversia, & quidem ^{etiam} si aurum & media Mercurij substantia in ^{lucro-} eum redigatur gradum, vt adhuc in elabo- ^{ratissima} rata ignitam lamellam cupri, quamvis so- ^{luntur.} lum superficialiter tingant, quod signum prænuntius est, futuræ & optimæ tincturæ, talis particulariter resultabit projectio, vt si quis etiam decem millia hominum aleret non egeret, at longioris est & fastidioris præparationis ac ipse lapis.

Huic accedunt adhuc duo particularia, vera ac genuina. *Primum* nempe super Mercurium vulgi, per solem & super lunam. *Secundum* verò per solem super lunam, eaque habent radicem in via vniuersali, nimirum in Menstruo solvente, fiuntque hoc modo: videlicet quando ipsum menstruum paratum est, pro solutione corporis, ad conficiendum lapidem, solvitur cum eo corpus solare, & tunc absque vltiori progressu, potest componi cum Mercurio vulgi, & locari ad digerendum, in leni igne, clauso vase Hermeticè, & in aliquot diebus fixabitur & congelabitur, in verum solem, & sic ad lunam procedendo. Sed virtus eorum erit terminata, scilicet ad 4. vel 6. vel ad summum 10. ac propterea sunt particularia.

At dices tu non admittis particularia extra fontem vniuersalem, quomodo ergo Lullius 34. elaboravit particularia, quæ peculiari in libro exstant, quæ tamen aliunde videntur suam sumpsisse originem, quã à Mercurio Philosophorum, tam in via sicca, quam humida præparato. Deinde Theophrastus scribit cap. 4. de sale communi fol. 1037. hæc formalia: sciatis deinde de sale commui, sale glaciali, & sale gemmæ, quod valde alchymia profint, ad lunam cum his cimentandam, vt gravedinem Saturni æmuletur, quibus verbis videtur sternere viam ad lunam fixam faciliè obtinendam.

Particularia extra viam vniuersalem non dantur.

Respondeo ad primum membrum, existare quidem librum Lullij de ejusdem 34. particularibus, vtrum verò aliunde, quam ex fonte Philosophorum sint deprompta, tuum est scire, ego saltem adhuc nullum audiui, aut legi alicubi, qui hæc Lulliana particularia aggressus, eorum infallibilitatem cum tam diviti Cornucopia sese practicasse gloriaretur; hoc autem facilius credo, quod in vno curru à sex equis tractis, vectis & bajulatis particularibus vix vnum inuenietur, excepto illud esse ex via vniuersali quod in opiam pellere possit.

Re-

Respondeo ad secundum membrum, Theophrastum monstrare quidem viam, eamq; veram ad aurum album sive lunam fixam, eaque est ex via Vniversali, cum in sale communi maximè marino &, gemmæ resideat spiritus mundi præ cæteris mineralibus copiosius, estque verum hoc particulare, à me licet in parva quantitate probatum, at lucrum si in magna quantitate non laboretur exiguum dabit, estque penes fastidiosum valdè propter lamellationem, nisi fortè habeatur machina illa in cuforia, qua illi vno die 100. libras argenti lamellare queant. Argentum itaque cupellatum si tractetur ut docet Theophrastus, exhibit inter mensem ponderosius argento communi, quod si sæpius cum Mercurio essentialiter & accidentaliter loto ut paratur pro via vniversali cohobetur, deinde fundatur, auro ut notum est incorporetur dabit per seperationem, præter appositum aurum, Marcha argenti quinq; aureos 52. grana sic lib. I. argenti ad minus 10 aureos, quæ operatio si fiat cum 100 lib. argenti nobilissimum dabit alimentum, cum expensæ sint per exiguæ, extrà carbones & aquam separatoriam, hanc lunam fixam quidam Dominus *Casari Ferdinando 3.* laboravit,

*Theoph.
luna fixa.
xa.*

cum autem pro Cæsare exiguum sit lucrum
ex Cæsareo Laboratorio fuit dimissus,

*Fons
Zipfien-
sis in
Unga-
ria Fer-
rum in
cuprum
mutat.*

Addo esse fontē Zipfii in Vngaria, in quo
projectum ferrum vi spiritus mineralis il-
lius fontis mutatur paucis horis incuprum,
hoc itā mutatum cuprum antequam ignem
patiatur, & ejus spiritus tingens mineralis
per vulcanum fugatur, per fulmen in fer-
nale via humida præparatum, ut supra est
doctum, disgregatum & in tincturam redu-
ctum dat aurum, sed tota hæc tinctura non
est aurum, quia nec dum à Natura sat dige-
sta, ut est aurea, sed tantum scintilla aliqua
minima & ad corporis vitam necessaria, ut
bene Sendigvog. in suo nov. lumin. chym.
pag. 22. asserit: quod sit in quolibet cor-
pore centrum & locus seminis seu sperma-
tis punctum & semper 8200. pars & hoc et-
iam in ipso grano tritici, hujus tincturæ be-
neficio ut ego vidi & feci ex lib. 1. argenti
educi possunt quatuor aurei, hi autem non
perolvunt separationis fastidium, cum er-
go in præcedenti particulari ad obtinen-
dum ex luna aurum, eadem seperari debet,
proinde vnico labore etiam hi aurei lucrari
possunt: quare incorporato auro cum ar-
gento in fusione, redigatur luna porrosa &
spongiosa ut tinctura Veneris ex Marte in-
gressum

gressum habere valeat, & fundantur ad huius tincturæ lib. I. argenti, lotones 8. deinde seperentur. Hoc particulare sufficit ad Nobilissime vivendum, si quis opes habeat ut in quantitate magna opus aggrediatur, probet cui lubet in parva quantitate & me verum scripsisse testabitur.

Quanto tempore acquiratur lap. Philosoph.

Quantum attinet ad tempus, quo Mercurius & sulphur & ex his lapis Philosophorum acquiratur, ita decernunt Philosophi, & in primis Introit. apert. ad occlus. regis Palat. cap. 18 pag. 46. *utrumque scias quod sol noster dabit tibi opus binis aut ternis mensibus citius perfectum quam aurum vulgi: eritque elixir in prima sua perfectione virtutis millenaris, quod in altero opere vice centenaria erit. Et pag. 49. Et impone igitur dando colorem in quo bulliat, sudetque, sudorque ejus circuletur, & hoc de die & nocte per dies noctesque 90. & videbis Mercurium hunc omnia elementa solis vulgi disgregasse iterumque conjunxisse. Bulli postea per alios dies 50 Idem pag. 50 si operatus fueris in Mercurio nostro cum auro vulgi regimine debito, ex iis 150. diebus habebis aurum nostrum, quia sol noster est ex Mercurio nostro. Et pag. 51. Tu hoc in sole vulgi immediate non invenies at ex illo per Mercurium nostrum digerendo per dies*

150. *invenies veram hanc eandemq; materi-
am, qua est aurum nostrum via longiori qua-
situm.* Denique pag. 52. *In priori mensibus
septem, in posteriori anni spatio cum dimidio
ego utramque viam calleo, laudo tamen faci-
liorem viam, at difficiliorem descripsi, ne om-
nium sophorum anathema in caput meum
traherem.* Et Sendivog. in novo lumine
chymico pag. 85: *coquitur sagaci ingenio no-
stro septem mensibus primo postea decem.* Ita
Synes. Abb. de lapid. Philosophor. *adverte
quod Medicina nostra usque ad albedinem se-
ptem & usque ad rubedinem 5. menses requi-
rat.* Quod utiq; verum est, nam solus Mer-
curius Philosoph. ad suam exactam præpa-
rationem spatium septem mensium expo-
stulat & sic etiam brevior via ante annum
non expeditur, hinc bene concludunt axio-
mat. Philos. in theat. chym. vol. 2. pag. III.
annu enim sumimus pro nostra expectatione.

*Quanta
expense
ad opus
lapidis.*

Expensæ sunt exiguæ ad lapidem con-
sequendum, & tantummodo tempus lon-
gum, & eo minores si opus ex solo fiat Mer-
curio, nam aurum inter expensas compu-
tari non debet, cum ejus natura nunquam
pereat, aut enim convertitur in lapidem si
recte tractetur, & tunc habebitur augmen-
tum mille cuplum, aut certe aurum manet
semper

semper inconsumptum absque jactura, & sic in eum nil expenditur. Igitur expensæ sunt potiores in præparatione Mercurij Philosophici, vitreis organis & quibusdam speciebus ad purgandum Mercurium & denique carbones, verum pro decem aureis multi carbones comparantur.

Auctoris Præservativi vniuersalis & Naturalis, ad finem vergens prosequor stylum, & ejus ad exemplum *suppositiones* omnia supra typis edita suis rationibus confirmantia adduco.

*Suppositiones
circa
artem.*

Et suppono, imò assero.

I. Omnes morbos, in supposito I. ab Auctore prædicto positos & non positos à *lapide Philosophorum* paucis diebus & horis, quod Galeni inter annum & menses præstare nequeunt, curari posse, ut abunde in hoc libro testificatus sum.

*Lapis
Philoso.
breui
tempor.
curat
morbos.*

Suppono II. chymicam artem & medicinam vetustiore esse & præstantiore, tam quo ad antiquitatem, vtpote quæ ab *Adamo* sumpsit originem, quam etiam mendendi securitatem. Sic enim Argyroph. & Chrysof. in theat. chym. vol. 2. pag 46. de ejus excellentia encomiatur.

*Chymi.
medici.
antiq.
Galleni
ca.*

Tunc mentis divinæ homines oracula cæca

Volventes animo ancipiti , vix tem-
pore longo :

Experti multa & non parvis sumpti-
bus illam.

Invenere artem , qua non ars vlla di-
gnior est ,

Fingendi Lapidem æthereum , quem
scire profanis ,

Haud quaquam licet , & frustra plebs
improba quærit.

Quam qui habet , ille potest vbi vult
habitare decenter.

Nec Fortunæ iram metuit , nec bra-
chia furum.

*Alchy-
mista
eur ple-
rique
paupe-
res.*

Suppono III. alchymistas plerosque
non ideo esse pauperes , ac si ars non esset
vera , sed ratione propriæ ignorantia: ratio
est : quia si quis ex ignorantia hujus aut al-
terius artis , qui eam exercuerit pauperior
evaserit , non arti sed ignorantia: artificis
imputabitur , indeq; tamen ars aut falsita-
tis , aut impossibilitatis non erit arguenda.

*Lapid.
Philos.
conse-
lio , non
depen-
det ab
Astris.*

Suppono IV. Artem hanc non depen-
dere ab influxu Astrorum , ratio est : quia
nemini est datum nosse signa & tempora ,
quæ Pater posuit in sua potestate. Secundo
quia cum Astra te impedire nequeant , ne
frangas vitrum , quomodo alias noxas im-
pedient.

Sup-

Suppono V. Ut Regimen lapidis Philosophorum ritè peragatur hoc modo esse procedendum: Accomoda bene ignem in furno, & fac vt tota materia solvatur, deinde rege lento igne, donec vertatur in pulverem nigrum, quia quando lapis noster est in vase nostro, & materia nostra sentit calorem nostrum, statim solvitur, & pars soluta salit in caput vasis per fumum, id est per ventum, seu per aërem, & postea iterum descendit ad fundum vasis, & solvit materiam paulatim, & sic simul est sublimatio & dissolutio lapidis, & vtrumque; scilicet ascensus & descensus dicitur dissolutio. Postea incipit ingrossari & converti in tertiam, & denigrari, & tunc dicitur putrefactio. Post verò longum tempus terra nigra remittit colorem & odorem fetidum, & tunc vocatur ablutio seu mundatio. Deinde per colorem temperatum desiccatur terra, & tunc vocatur ceratio, & in hoc tota regiminis vis consistit, vt scilicet convertatur in terram. Conversa verò tota materia in terram strictam stantem, nec se fundentem, vocatur tunc coagulatio, & usque hoc tempus agendum est cum maxima cautela, quia in hoc consistit quasi totum Magisterium, vnde Hermes *Vis ejus integra est cum versa fuerit*

in

*Summa
confici-
endi la-
pidi Phi-
losoph.*

in terram. Totum enim Magisterium nil aliud est, quam rectè facere solutionem & coagulationem. Materia verò congelata per majorem calorem incipit dealbari, & tunc dicitur calcinatio, & quando venerit vsq; ad perfectam albedinem, tunc vocatur dealbatio, & tunc sulphur est perfectum album. Continuato igne materia rubescit, & tunc sulphur rubeum confectum erit.

Mercurius Philosoph. arte fieri debet.

Suppono VI. Mercurium Philosophorum non inveniri à Natura paratum, sed arte fieri debere: ita Dial. Philosoph. in Theat. Chym. vol. 6. pag. 93. *Philosophi dicunt, accipe Mercurium nostrum, in hoc dant tibi intelligere, quod non loquantur de communi, quia dicunt nostrum, Mercurius enim dicitur eorum, sicut filius Patris dicitur qui eum genuit, quia non est mihi (inquit natura) datum producere eorum Mercurium de potentia ad actum, absq; adjutorio Philosophi, quare merito dicitur eorum, quia eum usq; ad effectum perducunt.* Et Introit. apert. ad occlus. Reg. Palat. cap. 13. pag. 32. *Mysterium quod tanto opere occultamus, est parare Mercurium, qui non potest reperiri super terram paratus ad manus nostras, &c.*

Sulphur. Philos.

Suppono VII. Sulphur Philosophorum ex Mercurio Philosophorum via potissimum

finum breviori & sicca trahendum esse. *ex Mer-*
 Sic Axiomat. Philosoph. in vol. 2. Theat. *curio*
 Chym. *Hic idem incorruptibilis Mercurius,* *strahen-*
Sulphur suum incorruptibile, invisibiliter se-
cum gestit. Neq; mirum cum sibi adeò sint
 nativitate propinqui, quod indicantes
 antiqui Philosophi, eos pari caractere de-
 pinxerunt, nempe ut ambo crucem bajula-
 rent Mercur. & Sulph. Et Tractat. de lap.
 Philosoph. Theat. Chym. vol. 2. pap. 237.
Aurum Philosophorum est sulphur Philosopho-
rum, quod extrahitur de argento vivo Philoso-
phorum, &c.

Suppono VIII. contra quosdam spin-
 difantes, Mercurium Philosophorum per se
 & sulphur Philosophorum per se, non posse
 generare lapidem Philosophorum auctori-
 tas est in Harmon. chem. David. Lagn. in
 theat. chym. vol. 4. pag. 731. *quidam ma-*
le intelligunt Philosophos, quia credunt ex solo
Mercurio, sine sorore vel compari ejus opus per-
ficere. & pag. 736. *Draco non moritur sine*
fratre suo. denique ut infinitos omittam in-
 troit. apert. ad oclus. reg. palat. cap. 13.
Dicimus ergo, quod sicut antea Mercurium in
opere necessarium docui, taliaque de Mercurio
protuli, quæ nulla ante me fecit vetustas, ita
jam sulphur ex altera parte expeti notifico, si-

Mercurius & Sulphur Philos. per se sumpta non generant lapidem

ne quo Mercurius nunquam proficiam pro opere supernaturali congelationem accipiet. Hinc Pythagorici omnium rixarum principium in dualitate posuerunt.

Elemētorum separatio in lap. confectioe vitanda.

Suppono I X. In confectioe lapidis Philosophorum Elementa non esse manuali opere seperanda, doctrina est in Harmon. chemic. David. Lagn. in theat. chym. vol. 4. pag. 752. *Scias pro vero, quod nunquam Philosophi intellexerunt, quod lapis noster divideretur in quatuor Elementa seperatim ut faciunt stulti alchymista.* Et Albert. magn. in theat. chym. vol. 2. pag. 536. *Ergo dicit Philosophus, non est autem seperatio quatuor Elementorum in lapide nostro sicut Idiote intelligunt.* Ità lil. de spin evuls. præcurf. El. Artist. Artific. supernatural. Auth. de transmutat. metallor. Margarit. Prætiol. Bernar. Trevis. Flamell. specul. alchym. &c. ex his.

Quæres I. quanto spatio lapis Philosophorum morbos curet ad quod.

Lapis Philos. quanto tempore morbis medeatur.

Respondeo cum Harmon. chem. David. Lagn. ex theat. chym. vol. 4. pag. 762. *Si egritudo fuerit unius mensis, sanat eam in die uno vel hora, si verò egritudo fuerit unius anni, sanat eam in octo diebus: si verò morbus fuerit antiquus longo tempore, cum aliis medicinis incurabilis, sanat eum in dimidio mense &c.*

Quæ-

Quæres 2. Quo fiat quod tam pauci ad perfectionem hujus artis deveniant? ad quod.

Respondet præ cæteris Nov lum. Ju- *Artista*
ven. expert. in theat. chym pag. 940. Ergo *veri cur*
rarissi-
mi.
fratres non miremini, si in hoc opere multi er-
rent, quoniam juro vobis, me nunquam vi-
disse quemquam præter Magistrum, qui in de-
bita applicaret materia opus suum, sed conan-
tur ad impossibilia, in materijs, acsi de cane
crederent homines generari. De quibus hi
versus.

Quærent alchymiam falsi quoq; recti.
Falsi sine numero: sed hi sunt ejecti.
Et cupiditatibus tot sunt infecti,
Quod inter mille millia vix sunt tres
electi.

Quæres 3. quo itidem fiat quod ple-
rumq; docti homines hujus artis exiguam
cognitionem habeant?

Respondeo: hoc singulari Dei volun- *Docti*
tate & ob certam utilitatem fieri *cur hu-*
jus artis
ignari.
Deus enim
superbiam omnem & ambitionem repro-
bat, & humilibus ac pauperibus, non au-
tem magnatibus & filijs hujus mundi The-
saurum hunc largitur, quem homo juxta
præceptum *Domini* fænorillocare tenetur,
ad honorem & gloriam *Dei* excellendam,
&

pauperum inopiam sublevandam. Hinc Artista non curant divitias atque honores, vnde *Anacreon* Philosophus pecuniam omnem sibi dono oblatam *Polycrati* Tyranno restituit, vtpote à qua custodienda plus molestiæ quam voluptatis senserat.

Quæres 4. vnde fiat quod hæc Ars tam difficilimæ sit investigationis.

*Ars cur inven-
tu diffi-
cili.*

Respondeo : causam esse inprimis ipsam Philosophorum materiam, ex qua iidem Sulphur & Mercurium suum educunt, inventu paratuque difficilem, ita enim Augurell. *neque enim quam sumere debes, magnum invenisse adeo est, habilem sed reddere massam, hoc opus hic labor est, hic exercentur, immanes Artificum cura.* Secundo ratione præparationis materiæ totiusque Magisterij occultissimi, ita enim hoc in Passu Bernard. in Dedic. *Omnia tibi revelavimus excepto secreto Artis, quod nemini licet revelare, sed attribuimus illud DEO glorioso, qui cui vult inspirat, & cui vult aufert. Et Sen. nihil occultaverunt quam præparationem, quæ est difficilima rerum, unde si invenerunt rem, non habuerunt præparationem, at res non efficitur, nisi præparatione.* Tertio ratione multiplicationis nominum, quæ plerumque uni attribuunt rei, hinc Turb.

in

in fin. *Nisi enim nomina multiplicarentur in arte Philosophica, pueri sapientiam deriderent.* Quartò, propter allegorias & similitudines quas de hac arte scripserunt. Philosophi enim ut ait Bernard. quart. part. *Cum versutiis parabullarum locuti sunt, unum dicentes, & aliud intelligentes, ut fatuos seducant, & a verò sequestrent.* Quintò, propter transpositionem manipulationis, ita enim Anaxagor. in Turb. *Scitote quod invidi in hoc opere perfectionem prius quam preparationem narraverint, &c.*

Faceſcant tandem & in malam crucem abeant, omnes alchymix ſuſuratores, peſſimi abſque conſcientia virorum ſapientiffimorum detractores, impij diffamatores, cæci de re ſapientiffima iudices, taxatores nequiſſimi, artium ſibi non cognitarum, *ſtulti* inquit Albertus Magnus de Alchym. in Theat. Chymic. vol. 2. pag. 424. *Eam deſpiciunt, eo quod ad eam pertinere non poſſunt, unde exoſam eam habent, nec poſſibilem eſſe credunt, ideo invident illis, qui in ea operantur, & dicunt eos eſſe falſarios.* Quare in admirationem abientes Reſponſiones ad Aubert. in Theat. Chymic. vol. 2. pag. 150. dicunt: *In primis prætere nec debeo nec poſſum, vehementer mirari me*

istorum hominum audaciam, qui hanc artem penitus damnare, & execrari audeant, tot veterum eorumque maximorum virorum auctoritate comprobata. Unde lil. de spin. evulf. Theat. Chymic. pag. 897. Non igitur sapientes reprehendat quis, sed se ipsum, nostros enim libros non composuimus, nisi nobis & filiis nostris. Et Albertus Magnus in Theat. Chymic. vol. 2. pag. 426. Voluit ergo quidam contra dicere, & quamplures & maxime ij, qui non intelligunt aliquid de arte, nec metallorum naturas cognoscunt, & nesciunt quid sit illorum intrinsecum, & dimensiones & profunditates metallorum minime intelligentes. Manet proinde:

Firma sententia cum qua libellum hunc
conclusi,

Artem hanc non habere osorem nisi ignorantem.

Hæc igitur sufficiant scripsisse pro possibilitate, realitate & existentia ejusq; summa in medendo virtute atque praxi, tam hominum quam metallorum *universali & incircumscriptæ medicinæ*, contra falivam authoris præservativi vniuersalis & naturalis.

Faxit DEUS ut tandem sapiant, &c.

Concludo.

Hæc ars non habet osorem, nisi
ignorantem.

O. A. M. D. T. O. M. B. V.

Sine macula conceptæ omniumq;
Sanctorum honorem & publici boni
emolumentum.

Scripti.

A N N O 1680.

ERRORES SIC CORRIGE.

- P**ag. 1. lin. ult. atræxiffes leg. atraxiffes.
Pag. 4. lin. 21. Sarmaca. leg. Sarmata.
Pag. 5. lin. 26. sexagesimum. leg. faxa-
gesimam.
Pag. 12. lin. 1. coadjuvate. leg. coadjuvanre.
Pag. 14. lin. 1. deparati. leg. depurati.
Pag. 17. lin. 21. Hermetus. leg. Hermetis.
Pag. 21. lin. 8. bravi. leg. brevi.
Pag. 23. lin. 7. toplexu. leg. complexu.
Pag. 23. lin. 21. leprum. leg. lepram.
Pag. 28. lin. 11. calimantur. leg. calcinan-
cinantur.
Pag. 36. lin. 7. hici. leg. hic.
Pag. 38. lin. 6. archeticis. leg. artheticis.
Pag. 34. lin. 14. compositiocis. leg. campo-
sitionis.
Pag. 34. lin. 21. noa. leg. non.
Pag. 34. lin. ead. retimeri. leg. retineri.
Pag. 51. lin. 4. occidentaliter. leg. acciden-
taliter.
Pag. 51. lin. 11. Druconis. leg. Draconis.